

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 600 Le
Fél évre ... 300 Le
Negyed évre ... 150 Le
Havonta ... 50 Le

Hirdetések díjazás szerinti
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucu: 50 baniva
több.

Nem terjesztik ki az ostromállapotot

Bucurestiből jelentik: A Neamul Romanesc mai számában feltűnést keltő cikkben közli, hogy a mai minisztertanács a kenyér- és lisztkérdés rendezésén kívül elrendeli az ostromállapotot az egész ország területére. Ezzel a híradással szemben Franasovici miniszter hivatalos formában közölte a nyilvánossággal, hogy az ostromállapot kiterjesztésére a kormány egyáltalában nem gondol, mert azokon a területeken, ahol jelenleg nincs ostromállapot, egyáltalában nem fordultak elő olyan események, amelyek e szigorú rendszabály alkalmazását indokolták tennék.

Készülődés a községi választásokra

Bucurestiből jelentik: Liberális körök megbízható értesülése szerint Bratianu Jonel miniszterelnök utasítást adott a közigazgatási főnököknek, kerületi vezérfelügyelőknek és prefektusoknak, hogy a községi választások előkészítő munkálatait haladéktalanul kezdjék meg. A kormány terve szerint a közigazgatási reform legkésőbb januárra törvényerőre emelkedik, ugyanakkorra elkészül az új választójogi törvény is. E két törvény életbeléptetését nyomon követnék a községi választások. A liberális körök értesülése szerint a tervhez már Öfelség is megadta hozzájárulását.

Harc a munkanélküliség ellen

Bucurestiből jelentik: A ma tartott minisztertanácson Nistor miniszter részletes jelentést tett az osztrák-román tárgyalások lefolyásáról és eredményéről. Chirculescu miniszter pedig a munkanélküliségről referált s azt javasolja, hogy a kormány a növekvő munkanélküliséggel szemben a nemzeti ipar védelme szempontjából a nagyobb ipartelepeket, különösen pedig a Resicát jelentősebb támogatásban részesítse.

Bolsevista-propaganda a Balkánon

Londonból jelentik: A Temps hosszabb cikket közöl a bolsevisták balkáni propagandájáról. Nem találja helyesnek a lap, hogy civilizált államok tehetetlenek a bolsevista propaganda ellen háború nélkül. A nagyhatalmak pénzügyi, erkölcsi és gazdasági támogatása föltétlenül szükséges a balkáni államok részére, amelyek egymást kölcsönösen segítik a moszkvai veszedelemmel szemben. A nagyhatalmak kötelesek segítséget nyújtani a veszély elhárítására.

Fantasztikus hírek a külföldi sajtóban Romániáról

„Vlád Aurélt hazaárulással vádolják” — Elszakadási mozgalom és egyébek

Két szabadkai lap mai számában clujji (kolozsvári) tudósítás alapján feltűnést keltő cikket közöl a romániai viszonyokról. Azt írják, hogy Vlád Aurélt, a nemzeti párt egyik vezérét a kormány ha-

zaárulással vádolja és az ismert politikus letartóztatása küszöbén áll. A szabadkai *Bácsmegyei Napló* cikkét itt közöljük szóról-szóra:

A román kormány hazaárulással vádolja Vlád Aurélt Román mozgalom Erdély autonómiájáért

Kolozsvárról jelentik: A romániai lapok azt a szenzációs hírt közlik; hogy az állambiztonsági hivatal bukaresti vezérfelügyelő-ségétől nyert értesülés szerint veszedelmes összeesküvést fedeztek fel Szászvároson. Az összeesküvés középpontjában állítólag dr. Vlád Aurél áll, akinek házában titkos összejöveteleket tartanak egy mozgalom érdekében, amelynek célja, hogy *memorandummal forduljanak a Népszövetséghez Erdély autonómiája érdekében*. Ennek következtében Voinescu, a bukaresti sziguranca vezérfőnöke szigorú utasítást adott közegeknek, hogy nagy körültekintéssel nyomozza ki az erdélyi vármegyékben elterjedt veszedelmes hazaárulási mozgalmat. A sziguranca elhatározta dr. Vlád Aurél letartóztatását is, minthogy azon-

ban a parlament nincs együtt és így a mentelmi bizottságtól nem lehet kikérni, az igazságügyminiszter miniszter tanács elé vitte a kérdést, amely úgy látszik, tartva a neves politikus elfogatásának súlyos következményeitől, még sem merte a maga felelősségére elrendelni a letartóztatást, csupán Vlád Aurél állítólagos bűntársait kerítették kézre.

A sziguranca tudomása szerint a memorandumra Erdélyszerte gyűjtik nagy titokban az aláírásokat. A további mozgalom megakadályozására a hadtestparancsnoksága plakátokon közli, hogy az ország bizonyos területein ostromállapotot rendelt el és felszólítja a lakosságot, hogy ennek megfelelően viselkedjék.

Az ostromállapot kihirdetése Erdélyben nagy izgalmat keltett.

Az erdélyi sajtó ezekről a „nagy szenzációkról” mindezeideig nem tudott semmit. Ugy látszik ezuttal ismét a tendenciózus tudósítások egy, tipikus esetével állunk szemben.

Kivonul a francia hadsereg a Ruhr-vidékről

Tárgyalnak a katonai kiürítésről is — Utban a németek London felé — Poincaré sajtója uszít

Londonból jelentik: Angol körökben arra számítanak, hogy a jövő hét szerdáig, vagy csütörtökig a konferencia befejezheti tárgyalásait. Ha váratlan nehézségek nem merülnek fel, a konferencia szombaton véget érhet. Mára fontos fordulót várnak a francia delegációnak a szankciókról és garanciákról előterjesztendő javaslataival. A német delegáció már meg alakult. A delegáció 55 tagu és tagjai között Marx, Stresemann, Luther birodalmi pénzügyminiszter, ezenkívül Poroszország és Bajorország képviselői vannak.

Herriot üzenete a parlamenthez.

Párisból jelentik: Herriot ma táviratot küldött a kamarához és a szenátushoz, amelyben a következőket mondja: — A kormánynak az volt az óhajtása, hogy a megállapodás teljes szövegét bemutassa önmaguknak, a tárgyalásokat azonban minden fáradozásunk ellenére sem sikerült befejezni. A francia delegáció igyekszik a kölcsönt nyújtóknak megadni a teljes és jogosult garanciákat, de egy-szersmind örökődik, hogy az esetben, ha az együttes akciót nem hajtják végre, sem a versaillesi

szerződésen, sem Franciaország jogain ne essék csorba. Herriot még emlékeztet arra, hogy a francia és belga vasutasoknak megtartása felett nem dönthetnek. Csak akkor dönthetnek arról, hogy megtartják-e őket a Rajna balpartján vagy sem, ha már Németország meghívása felett történt végleges döntés. A szenátus ülését Herriot távirata felolvasása után berekesztették. A kamarában nagy tetszéssel fogadták a táviratot.

Közvetlen német-francia tárgyalás.

Londonból jelentik: A francia, belga és olasz katonai szakértők tegnap este megegyeztek a Ruhr-kiürítés kérdésében. Hírek szerint a kiürítés fokozatosan történik. A jóvátételi bizottság egyik delegátusa ma a *Matinek* kijelentette, hogy a bizottság csak akkor vehet eredményes munkát Londonban, ha a németeket már meghallgatták. A németeket valószínűleg a jövő hét elején érkeznek Londonba. Herriot sajtója hangoztatja, hogy bizonyos ellenszolgáltatások fejében tárgyalni lehet a Ruhr-vidék katonai kiürítéséről is, míg Poincaré lapjai szerint Londonban ezt a kérdést nem lehet érinteni, mert ez csak a megszállókra és Németországra tartozik. Herriot sajtója még azt is hangoztatja, hogy a Ruhr katonai kiürítése nem jelentené a francia hadsereg tekintélyének csorbítását, mert a megszállás már mindjárt a kezdetben a gazdasági megszállás jellegével bírt. Londonban most újabban az a terv merült fel, hogy közvetlen francia-német tárgyalásokat kell kezdeményezni a Ruhr katonai kiürítéséről.

— Kommunista-puccsot terveztek Berlinben.

Berlinből jelentik: Nagy gonddal előkészített puccsot leplezett le a német kormány. A német kommunisták puccsot terveztek augusztus negyedikére. Az általános kommunista felkelésre egy Berlinben történt merénylet lett volna a jel. A városokban asszonyok a rokkantak közé akartak elrejtőzni és a felfegyverzett kommunisták mindent elkövettek volna, hogy a rendőrséget vagy katonaságot provokálják. A támadást mindenütt a polgárok által lakott városrészekben kezdték volna és az volt a parancs, hogy minden fegyveres polgárt le kell löni. A kormány erélyes intézkedéseket léptetett életbe és vizsgálat indult meg a lázadás vezetőinek kikutatására.

Miért kellett kitiltani a gyógyszerkülönlegességeket

Mit mondanak az orvosok és a gyógyszerészek. — Nyilatkozik a városi főorvos.

(Saját tudósítónktól.) Augusztus elsején lép életbe az egészségügyi minisztérium rendelete, amely megtiltja, hogy a gyógyszerészek és drogrészek nem engedélyezett gyógyszerkülönlegességeket hozzanak forgalomba. Ez a rendelet kiszámíthatatlan következményekkel járhat Románia lakosságára, mert a nem engedélyezett gyógyszerek között több olyan van, amely teljesen pótolhatóak. A Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott több aradi gyógyszerésszel és orvossal a behozatali tilalomra vonatkozólag, akik egyértelműen jelentették ki, hogy a rendelet egészségügyi szempontból súlyosan érintheti az ország lakosságát és megnehezíti az orvosok és gyógyszerészek működését. A gyógyszertilalom következményeiről szerzett felvilágosításokat a következőkben közöljük:

— A gyógyszerrendelés egy az orvosok, mint a betegek részéről legtöbb esetben bizalom kérdése. A kipróbált és jól bevált gyógyszereket nem szívesen hagyja el a kezelő orvos és a beteg is sokszor görcsösen ragaszkodik hozzá, ami már fél gyógyulást jelent. Románia területén, különösen Erdélyben hozzá vannak

szokva a német és svájci gyártmányú gyógyszerekhez, amelyekről az egész világ elismerte, hogy a legtükrösebbek. A külföldi gyógyszerek nagyrésztnek betiltását még türelhetővé tenné az a tény, ha a román, francia és az engedélyezett német gyógyszerek teljesen pótolnák azokat. Azonban vannak olyanok a betiltott gyógyszerek között, amelyek adott esetben nélkülözhetetlenek és megtörténhetik, hogy azok hiánya emberéletet követel áldozatul. Ilyen például a svájci gyártmányú Coagulin, amelyet súlyosabb vérzéseknél szoktak alkalmazni. A Coagulinnak biztos hatását egyetlen más gyógyszer sem pótolja. A sebészeti közhasználatban lévő Rivanol is a maga nemében nélkülözhetetlen.

A minisztérium betiltotta a Neosalvarsan behozatalát is. Mondani sem kell, hogy ez a gyógyszer a vérben bizonyos stádiumban mennyire nélkülözhetetlen. He lyette megengedte a Salvarsan behozatalát, amely azonban egyáltalában nem pótolja a Neosalvarsant, mert a két gyógyszert a betegség más és más megnyilvánulásainál kell alkalmazni.

Felkerestük dr. Cucu Vazút, Arad város főorvosát, aki a gyógy

szertilalmi rendeletről a következőket mondotta:

— A rendelet augusztus elsején lép életbe. Az elseje után lefoglalt tilalom alá eső gyógyszereket a rendelet értelmében elkobozzuk és a kórházak rendelkezésére bocsátjuk. Ezelőtt két hónappal figyelmeztettük a gyógyszerészeket a gyógyszertilalomra és alkalmas volt az eltűnt gyógyszereket eladni vagy vissza küldeni. A kormány csak azokat a gyógyszereket tiltotta el Románia területéről, amelyekre a gyártóik elmu-

lasztottak behozatali engedélyt kérni.

A főorvos véleménye szerint, a gyógyszertilalom csak addig fog nehézségeket okozni, amíg az orvosok és gyógyszerészek meg nem szokják az új gyógyszereket, amelyek teljesen pótolják a régiakat. — A francia vegyipar, — mondotta a főorvos — ma már elérte, sőt túlhaladta a német vegyipart és a francia gyártmányú gyógyszerek felveszik a versenyt a német gyártmányuakkal.

Összeírják Arad földbirtokosait

Megkezdődik az állampolgársági törvény büntető szankciónak végrehajtása — Ujraigazolják az állampolgárságtól elutasított aradi özvegyeket

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt a Közlöny hírül adta, hogy az állampolgársági igazóság rendjén az illetékes hatóságok felülműve sok özvegyasszonyt utasítottak vissza s a visszautasításokban főleg az volt a szembeszökő s alapjában véve fájdalmas tény, hogy az állampolgároknak el nem ismert özvegyek túlnyomó része osztrák, özvegyek közismert, régi tekintélyes aradi polgároknak. E tömeges visszautasítások oka pedig tulajdonképpen nem volt lényegbevágó, pusztán túlzott ragaszkodás a paragrafsok ridég betűkhöz, idézte elő a csoportos elutasításokat. A tanács talan özvegyek — a végzés kézhezvétele után kétségbeesetten mentek fel Angel István polgár-

mesterhez s segítségét, támogatását kérték. Angel polgármester a visszautasítások indokait tüzetesebben megvizsgálva, megállapította, hogy azok a legtöbb esetben nem igen állják meg a helyüket. Ezt az észleletét közölte Robu dr. főpolgármesterrel, akivel aztán megállapodás történt arra nézve, hogy az özvegyek visszautasítását revízió alá veszik, illetve őket újraigazolják. Robu János dr. főpolgármester elhozta a propositióhoz a legteljesebb mértékben hozzá is járult. Így tehát az elutasított özvegyek ügyét Angel polgármester újból átvizsgálja s megfelelő esetekben, anélkül, hogy a hosszadalmas eljárás igénylő iratok csatolását kívánja, szabály szerűen igazolni fogja őket. Az

TARCA

A júliusvégi égbolt csodái

Érdekes új megfigyelések.

Már a babiloniak és az egyiptomiak is megfigyelték, hogy egyes csillagok nem maradnak meg a háttérül szolgáló égbolt csillagképeiben, hanem hol előre, hol hátrafele mozognak, néha több napon egy helyben maradnak, sőt hurkot is képeznek s azért nevezték el őket bolygó, ide-oda járó csillagoknak. Kopernikus óta azonban (1473—1543), aki különben teológus volt, egy csapásra meglett oldva a régiak előtt annyira rejtélyesnek és bonyodalmasnak látszó bolyongása ezen csillagoknak, amikor ugyanis szaktott az u. n. Stolemars-féle földközponti-geocentrikus-rendszerrel s megfigyelési pontnak a Napot tette meg; innen számítva a mozgásokat mintaszerű precizitással oldód tak meg a bolygó pályák látszólagos reellenességét.

Amde a Nap gravitációs-közmikus köteleken keringtet, forgatja maga körül a neki alárendelt égitesteket, minek folytán a mechanikai eltolódások miatt a bolygók pályái nem szabályos körök,

hanem ellipszisek — kerülékek — amelyeknek van hosszabb és rövidebb tengelyük s így megesik az, hogy a bolygók haladásukban időszakonként közelebb vagy távolabb kerülnek egymáshoz a rendszerrel. Ekép közeledik hozzánk a Mars (latinul hadisten vagy görögül Ares) bolygó is, amely most mint élénk vörös csillag emelkedik fel késő este a keleti láthatáron. Mindig nagyobb és nagyobb lesz, s olyan helyzet felé halad, mint mákor holdlőtte van, vagyis augusztus 22-én Marstólte lesz. És mivel a századonként így lehet séges legközelebbi helyzetbe kerül hozzánk, érthető az a lázas érdeklődés, amellyel a csillagászok várják a közeli szomszédunkat. A rohamos közeledést szemléltetően illusztrálja a Mars látászögének növekedése, amely januárban 4.61" volt, július végén 19.41" — és augusztus 12—15-én pedig 24.65" lesz. Legkisebb lehetséges látászöge 3.5", legnagyobb 25.6" különben. A júliusvégi égbolton estenként látjuk még a Marson kívül Jupitert is, amely 8 óra 6 perckor delel a Skorpóban, a Saturnus pedig 5 ó. 13 p., tehát este a nyugati égen a Virgóban látható. Július 28-án a déli égen lassan haladó meteorok láthatók. Július

31-én 6 óra 52 perckor részleges napfogyatkozás lesz, amely azonban csak a déli Nagyóceánon, a 42.0 és 72.0 közt látható. Augusztus 9—13-ig Perseus (gamma) csillagából látszólag, csillagmás lesz; a csillagászok Perseidák esésének, a nép pedig Szent Lőrinc könnyeinek nevezi a tümeményt.

A gyönyörű Venus az Ikrék előtt a Nappal együtt van, tehát nem látható a nagy fénytől, de nemsokára hajnali csillag lesz s akkor újra foglalkoznak majd vele a speciális Venus-kutatók, akiknek elég lejtőrest okoz még ma is. Ugyanis a Venusnak holdja nincs s emiatt tömegét sem határozhatják meg oly könnyen, mint az ere jőket holdjainak kimutatás más bolygókat, s így kénytelenek a matematikusok az általa a szomszéd égitestek pályáján okozott zavarok magyarságából igen bonyolult számításokkal kitalálni a tömegének magyarságát.

Vita tárgyát képezi még a Venusnak saját tengelye körül való forgása is. Schiaparelli 225 napra, a mai nézetek 15—17 órára teszik a forgás idejét, de ezek csak találgatások, mert a Venus egyszerű felületén állandó folt vagy pont nem található a forgás megállapítására. A Venus albedója

(fényvisszasugárzó képessége) a Föld felhőjeivel egyező s így látszik egészen párs felhőzetbe van burkolva. Ha ott eleven lények vannak, azok csak a Napot láthatják, a többi égitestet pedig későbbi korszakban a bibliai sörrend szerint: előbb a Holdat, később a csillagokat. Ezen sörrendre enged következtetni a világ legősibb pere is, amelyben az arkadial Prose lenek (holdelőtti emberek) elsőbbségüket vitatták a Hellenekkel szemben Arkadia fölött, mert szemelték őket már akkor haláltól s területet, amikor még Hold sem volt az égen. Apollonius Rhodius Egyiptom első lakóiról szólóan írja: „Még nem keringtek minden csillagok az égen, nem voltak itt a Danaok, nem Denikation nemzedéke — csak az Arkadiaiak léteztek már, akikről állítják, hogy ők a Föld előtt éltek, másközt eszegetve a hegyekben”.

A geológusok ennek lehetőségét nem igen tagadják, mert az Ember első nyomai a jégkorok körül mutatkoznak, amikor igen felhős párs lehetett a levegő ócsán.

Érdekes, hogy ugyanezen őstiséget állítja magáról a tropikus Délamerika Bogana fensíkján lakó Mozkas nevű néptörzs. Végül

özvegyek új igazolása már a mai napon meg is kezdődött.

Ahogy a napok múltnak s közeledtnek az állampolgári közszemle határidejéhez, mind inkább nyilvánvalóvá válik, hogy mennyi jogvesztéssel jár az állampolgárság meg nem szerzése. Ebből a szempontból érdemel különösebb figyelmet Robu János dr. főpolgármester ma kiadott határozata, amely az Aradváros határban elterülő földbirtokok tulajdonosainak összeírását rendeli el, különös tekintettel azok nemzeti és állampolgársági viszonyaira. Ez összeírás elvégzésére Robu főpolgármester Angel István dr. polgármester elnökségével Neczin Mihály, Pacuran Simon, Dulovics Oszkár, Raicu Demeter, Putici Anghraşból álló bizottságot delegált, amely augusztus 5-én már meg is kezdte munkásságát.

Pofozkodás a kabaréban

Botrány a timisoarai Vendt-kávéházban.

(Saját tudósítónktól.) Néhány hónap óta nagy mulatozások folynak a timisoarai belvárosi Vendt-kávéház termeiben: ingyen belépés mellett kabaréelőadásokat rendez az élmes kávé, aki meglehetősen drágán fizeteti meg az ingyen „műélvezetet.”

Ai többé-kevésbé heves vitaközpontok napirenden vannak ebben a lokalban, sőt megemlékeztünk egy ízben olyan esetről is, amikor a férj a kávéházban mulatozó asszony után jött és ott a vendégek szemeláttára megverte.

Az elmúlt éjszaka újból kinos incidens zavarta a mulatozókat: Jean igazgató rendreutasított egy túlhangozóan viselkedő egyetemi hallgatót, amire ez hátulról arcul ütötte a meglepett, mit sem sejtő igazgatót.

Az afférnak a bíróság előtt lesz folytatása.

Ipari építkezések Aradon

Vajjon beválnak-e a „Vetaházak” Aradon.

Arad város építészeti bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen elsősorban azt a Közlöny által is részletesen ismertettet ajánlatot tárgyalták, amely az ugynevezett Veta-házak építését javasolta a város vezetőségének, illetve lakosságának. A bizottság az ajánlatot tüzetesen áttanulmányozta, megállapította, hogy a papírra fektetett ajánlat előnyösnek látszik, de magáról az olcsó építőanyagokról csak akkor tud véleményt adni, ha az építőanyagot természetben vizsgálhatja meg. Különben a bizottság felhívja a város lakosságának figyelmét erre az új építőanyagra s ajánlja, tegyen kísérletet ezzel az újfajta építési mód-dal.

A bizottság ezenkívül engedélyt adott az aradi kötszövő-gyárnak, hogy saját gyártelepén két újabb műhelyépületet emeltesse. A Kornis és Czeiler-cégnek pedig arra, hogy a Curtici-uton levő telepén falepárló, illetve szárító üzemet létesíthessen.

Büntársa van a jószáshelyi merénylőnek

Újabb letartóztatás — „Valaki a templomot fel fogja robbantani”!

(Saját tudósítónktól.) A jószás helyi zsidó imaház elölmerénylet ügyében a borosjenői és gura-honci csendőrség együttesen folytatják a nyomozást. Serb Pável a merénylet tettese, aki a csendőrségnél beismerő vallomást tett — mint ismeretes — a főügyész előtt megváltoztatta vallomását, tagadta a bűncselekmény elkövetését és így az értelmi szerzőket sem akarja elárulni. A csendőrség tegnap este Józászon letartóztatta Serb Pável sógorát Ucea Vazul, akinél a községbeliek közül többben négy nappal a robbanás előtt dinamitot láttak és azt hiesztelte, hogy valaki a jószáshelyi zsidó

templomot fel fogja robbantani. A letartóztatott paraszttégényt ma beszállították az aradi ügyészség fogházába. A merénylet értelmi szerzőjének kiderítésére a nyomozás tovább folyik és azt Aradról Anghelescu csendőrszázados irányítja. A helyszínen kihallgatott tanúk és a letartóztatott egyének vallomásairól felvett jegyzőkönyvet ma délelőtt küldte át az ügyészség a vizsgálóbíróságnak. Jonescu C. Emil az aradi törvényszék vizsgálóbírója az iratok áttanulmányozását ma délután már megkezdte és holnap délelőtt kezdi meg a fogságban lévő Serb Pável és Ucea Vazul kihallgatását.

Miért ünneplik Adyt a románok?

Magyar írók nagy feltűnést keltő nyilatkozatai a zilahi és érmindszenti Ady-ünnepségekről

Budapestről jelentik: Az elmúlt héten impozáns keretek között lefolyt zilahi és érmindszenti lélekemelő Ady-ünnepség különös és több vonatkozásában nem egészen érthető visszhangot keltett a magyar főváros irodalmi köreiből amelyek — ugyilátszik — olyképpen kapták meg az ünnepségekről szóló tudósításokat, hogy legalább is olyképpen magyarázzák azt, mintha az Ady Endre emlékének szóló ünnepség rendezése román részről történt volna. A „Ma Este” című budapesti színházi lap ugyanis az erdélyi Ady-ünnepséggel kapcsolatosan megszólaltatta Rákosi Jenőt, a kiváló magyar publicistát, aki tudvalevőleg engesztelhetetlen bírálója és ellenfele volt Adynak és Herczeg Ferencet, Rákosi Jenő ezeket mondta:

— Röviden csak ennyit: Teljesen igazuk van a románoknak, ha ők Ady-ünnepélyt rendeznek, mert nekik valóban több okuk van arra, hogy Adyt ünnepljék, mint nekünk magyaroknak. Mert, ha való az, hogy az irodalomnak nagy hatása van a lelkek fejlődésére és a közszellem kialakulására, úgy Adynak igen nagy része van abban, hogy a magyarság odajutott, ahol most van.

Herczeg Ferenc, az Európászerte ismert nevű kiváló regényíró: Hitem szerint Adyval szemben is csak azért van a nagy szimpátia s ünneplés, mert a román körök meggyőződése az, hogy Ady Endre tulajdonképpen sulyos és hatékony robbantó-erő a magyarságban s ez a „kiváló” tulajdonsága készítette a románokat arra, hogy ünnepségeken áldozzanak Ady Endre emlékének.

Eddig szól a két magyar író nyilatkozata, amely elsősorban azt a kétségtelenül szomorú megállapítást tükrözi vissza, hogy a múlt heti Ady-ünnepségről, annak megrendezéséről egészen téves információk juthattak fel Budapestre s csakis ezzel a tévedéssel magyarázható, hogy a nyilatkozatok egyes részei nem igen fedik a való tényeket. Itt mindannyiunk előtt ismeretes, tudott dolog, hogy az Ady-ünnepséget az erdélyi ma-

gyarság rendezte, annak irányításában, programjának összeállításában semmiféle hivatalos, hatósági kéz nem működött közre, annál kevésbé helytálló tehát az, mintha az egész Ady-ünnepély megcsinálása román részről történt volna. Erre a tévedésre talán az adott okot, hogy a lélekemelően magasztos ünnepségeken a szépművészeti miniszterium hivatalosan képviselte magát Minulescu államtitkár által. Lényegesen le-

„Repülő-ember” Bánffyhunyadon

Aki az emberek szemeláttára eltűnik a levegőben — Okkultista rejtegy — Egyetemi tanárok mennek a kis városba, a tömeghisztéria megfejtésére

Bánffyhunyadról jelentik: A városka közönségét olyan csodálatos eset tartja izgalomba, amely tápot adhat a spiritisztáknak és az okkult tudományokkal foglalkozóknak. Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy egy Hosszu-Mátéfi János nevű szabadságos katonára az egybegyűltek szemeláttára és azok bemrodásai szerint, minden látható segédeszköz nélkül a levegőbe emelkedik és eltűnik egy-két órára. A bánffyhunyadi intelligencia eddig nem vette komolyan a fantasztikus mesét, néhány nap óta, azonban valószínű bucsujáráhellyé alakult Hosszu-Mátéfi háza. A környékbeli lakosok tömegesen keresik fel a „repülő csodaembert”, hogy szemtanui legyenek a különös jelenségnek.

A fiú repülő produkciói akkor kezdődtek, amikor visszatért a katonaságtól és felkereste menyasszonyát Buzás Erzsikét, akinél egy másik legényt talált. Azóta Mátéfi esténként a temetőbe jár és a sirok körüli sétálgat. Később visszatér lakására, ahol már várják a kíváncsiak. A szemtanúk elbeszélései szerint vasárnap éjszaka Mátéfi egy nagyobb társasággal ült lakásán, amikor éjfél tájban felugrott székéről és a levegőbe emelkedett, majd eltűnt a megrökönyödött emberek szeméi előtt. A társaságban volt a bánffyhunyadi csendőrmester is, aki

tompított hangon nyilatkozata pedig így hangzik:

Ady Endrét roppant nagy tehetségnek tartom, beteg-tehetségnek ugyan, de nagyon nagy költőnek, aki a magyar hivatalos körök részéről, minden figyelmet, hírlát és elismerést megérdemelte: uccát, szobrot s mindent, amivel csak egy nemzet áldozni szokott nagyjai emlékeinek. És éppen e szempontokra való tekintettel meggyőződése az, hogy a románok nem lehetnek hivatottak arra, hogy hivatalos formák között ünnepljék Ady Endrét. Ez a románok részéről történt ünnepségrendezés pedig annál bántóbb ránk nézve, különösen azért, mert más magyar költővel szemben nem úgy viselkednek.

A bucaresti expressz elleni merénylet

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-jassy-i expresszvonat elleni merénylet ügyében a vizsgálat eredményesen folyik. A nyomozás megállapította, hogy a két váltókezelő a kérdéses időben ittas volt. A sziguranca ez ügyvel kapcsolatban több jassy-i egyént letartóztatott. Újabb jelentés közli, hogy a Barnove mellett történt vasúti szerencsétlenség színhelyén a megrongált pályát kijavították s a közvetlen vasúti forgalmat ismét helyreállított.

utána kapott a levegőbe emelkedő fiúnak, meg is fogta a lábát, de az elrugta magától. Éjfél után két óra kor a társaság ismét ott látta körében Márit, aki nyugodtan aludt régi helyén. Később felébredt és állati hangokat hallatott. A házhoz érkezett dr. Pasca körházi orvos, Török István plébános, dr. Nosza ügyvéd és Polyák gyógyszerész. Az orvos injekciót adott a fiúnak, aki elcsendesedett és nyugodtan elmondotta, hogy felsőbb hatalom a temetőbe küldi éjszakánként. A parancsnak nem tud ellentálni és minden akadályt elhárítva a levegőn keresztül hagyja el szobáját.

Hétfőn éjszaka ismét tizenegy ember jelenlétében tünt el Mátéfi János. Egyik szemtanú elbeszéli, hogy tizenkét óra tíz perckor a róbusztus jól megtermett ifjú hirtelen egész testében összerándult, szeméi fennakadtak és a következő pillanatban eltűnt.

A csodálatos eset híre anyira elterjedt, hogy Clujról egyetemi tanárok mennek Bánffyhunyadra a fiú produkcióinak megtekintésére. Több, mint valószínű, hogy az egyetemi tanárok meg fogják állapítani a valódi tényállást és kitűnik, hogy nem Mátéfi János, hanem a bánffyhunyadiak fantáziája repül és csapong a levegőben, mert nem lehet szó másról, mint tömeghisztériáról, amely különösen a nyári időszakokban felüt a fejt az álmos és unalmas falvak spiritisztái között.

SPORT

Öngyilkos akart lenni Magyarország marathoni futója.

A párisi olimpiász érdekes szenzációja

Budapestről jelentik: Király Pál a magyar marathoni futó, akinek szereplése elé oly nagy várakozással néztek, tudvalegletet az olimpiáson. Most derült ki, hogy ez a vereség olyan súlyosan hatott Királyra, hogy kétségbeesésében öngyilkos akart lenni. Erőről Neumann Ernő meneger, aki Párisban állandóan együtt volt Király Pállal, most így nyilatkozott:

— Amikor megérkeztünk Párisba, — mondotta — azonnal bejártuk a marathoni futás terepét, a mely után Király Pál valóságosan megrészegült. Ő, aki a néhez gödöllői terepen trenirozott évek óta olyan könnyűnek találta a párisi terepet, hogy már biztos győztesnek látta magát. Ebben a hitben élt. A marathoni versennyel foglalkozott állandóan, — mint a hipochonder a betegségyével — és ez természetesen az idegeire ment. Elvesztette az étvágyát. Az utolsó három nap alig vett táplálékot magához és három kilót fogyott. Érthető, hogy ezek után si-

kertelenül végzett, bár sohasem ambicionálta a győzelmet jobban, mint most. Amikor látta, hogy minden elveszett, izgalomban összeesett és egy olasz mentőautó mobil hozta be a Stadionba.

Amikor eszmélre tért, sirt, zokogott és öngyilkos akart lenni. Hazafelé való utunkban csak az utolsó pillanatban tudtam megakadályozni, hogy egy rohánzó kocsi elé ne vesse magát. A szállodában agynak dönt, buskomorságba esett. Azt hitte, hogy sikertelen szereplésével szegényt hozott a házára. Sokáig nem tudtuk megnyugtanni. Nem is akart hazajönni. Azt mondta, inkább utcaspró lesz Párisban, de nem tér vissza Budapestre. Nagynehezen mégis sikerült vonatra tenni, ahol senkivel sem szolt, de látszott rajta, hogy állandóan vereségének okáival foglalkozik. Ilyen lelkiállapotban ért haza. Egyébként Király üdülésre vidéki rokonaihoz utazott, ahol bizonyára újból megjön az életkedv és józan ítélőképessége és ha egészségesen visszatér a magyar fővárosba, jóváteszi a hibáját.

Három katolikus püspökség lesz Romániában

Megegyezés Románia és a Vatikán között. A konkordátum főbb pontjai

Bucurestiből jelentik: Banu volt miniszter, aki, mint ismeretes Románia nevében tárgyalta a Vatikánal a konkordátum dolgában tegnap hazaérkezett Rómából s előbb Lepadatu kultuszminiszterrel folytatott megbeszéléseket, majd pedig a ma délelőtti minisztertanácsban részletesen beszámolt a konkordátum ügyében folytatott tárgyalásainak eredményéről. A volt miniszter jelentése szerint a konkordátum ügyében a főbb elvekre nézve kész a megegyezés, csupán kisebb jelentőségű kérdések vannak még végleges megoldásra.

Bucuresti tudósítónk értesülése szerint a konkordátum-javaslat, amely — mint ismeretes — oly sok vitára adott alkalmat, főbb pontjaiban a következő:

1. Ez a pont a katolikus vallás szabad gyakorlásáról szól egész Románia területén.

2. A püspöki megyei választásokat körvonalozza, ezek szerint Nagybanja, vagy Máramarosszigeten görög katolikus, Bukovinában pedig görög-szerbortásu püspöki vikariatus lesz, az örmény vikariatusokat Ghierlon (Szamosújváron) és a regában állítják fel.

A latin szertartásu ugynevezett római katolikus püspökségek szervezete a jövőben a következő lesz: Bucurestiben érsekség, Gyulafehérváron, Temesváron és Jassyban püspökségek, tehát az eddig létezett nagyváradi és szatmári latin szertartásu katolikus püspökségek megszűnnek. A görög szertartásu püspökségek szervezete ez lesz: Bajánszabán érsekség, Clujon, Oradea-maren (Nagyváradon) és Lugoson püspökségek.

3. Az egyházmegyék levelezése a szentszékekkel és viszont, csak latin lehet de csak lelki és egyházi ügyekben. A püspökök személyét illetőleg, csak akkor nevezhetők ki, ha román állampolgárok és ha a kormány a kinevezéshez hozzájárul.

4. Ez a pont az eskü szövegét írja elő.

Az 5.—10. pontok a püspökök jogainak gyakorlását szabályozzák a törvények keretein belül s egyben elismerik a katolikus egyház jogi személyiségét. Külön szakasz szól az egyháznak adományok elfogadására vonatkozó képességéről. A bucaresti egyetemen teológiai kart létesítenek román előadási nyelvvel. Az egyházi javak kezelésére garanciát ad a konkordátum-javaslat. A katolikus iskolák állam felügyelet alá kerülnek, a tanárokat a közoktatásügyi miniszterium nevezi ki. A javaslat precizirozza, hogy az esetleges összeütközések, amelyek a konkordátumból eredhetnek, a

kormány és a Vatikán által közösen intézendők el. Az utolsó pontra az életbelépés idejét állapítják meg, hisz szerint a konkordátum összel fog életbelépni.

A minisztertanács Banu jelentését tudomásul vette, egyben tudomásul vette azokat az utasításokat is, amelyeket Lepadatu miniszter adott Banunak, aki rövidesen visszatér Rómába, a konkordátum tárgyalások folytatására.

Rendezték az ország kenyér- és lisztellátását

A bucaresti minisztertanács megállapította az új kenyérrárat. — A kenyérrárat korribilis emelése.

Bucurestiből jelentik: Tegnap reggel Franasovici, Marzescu miniszterek és Borceanu bucaresti alpolgármester újból tárgyalás alá vették a kenyér- és lisztkérdést; délután pedig a külügyminiszteriumban a nagy gazdasági tanács ült össze, megjelennek a többek között Duca és Marzescu miniszterek, Cipeanu agrárminiszteri államtitkár és Angheliescu kereskedelmi államtitkár. A gazdasági bizottság hosszas vita után kimondta, hogy a körülmények kényszerítő hatása miatt szükségesnek látja a gabona és kenyér árának emelését; valamint a fogyasztók érdekében a gabona belső árának megállapítása mellett a gabona szabad exportját vámtaxával súlyosítva. A kérdés végleges megoldását a ma délelőtti minisztertanács döntötte el. A minisztertanácsba Marzescu, mint helyettes ipari miniszter benutatta a gazdasági bizottság javaslatát a kenyér és gabona kérdést illetőleg, amely határozottan kimondja, hogy elkerülhetetlenül szükséges a búza árának emelése és szükségképpen a kenyéré is. A gabona ára most a termelőnél 70.000 lej vagononként s a bizottság azt proponálja, hogy az exportilletéket vagononként 45.000 lejre emeljük fel. A miniszteriumban több oldalról is hangzottak ellenjavaslatok e javaslattal szemben; az ellenvetésekre Marzescu kijelentette, hogy ez a felemlit taxa nem lesz az export szempontjából káros, mert a román búza a tehertétellel együtt is versenyképes a külföldi piacon, hiszen ma Konstaninápolyban például egy vagon búza ára 130 font sterling, ami ma mintegy 135.000 lejnek felel meg.

Hosszas tanácskozás után végül is a miniszteri értekezlet a következő határozatot hozta:

A gabonaforgalom szabad a bel- és külföldön egyaránt, a külföldre szállítandó búza vagonját 45.000 lej taxa terheli. A fehér luxuslisztből — 22 százalékon felül — készült fehér kenyér kilója 13 lei, a 22 százalékos lisztből készült kenyér kilója 9 lei 50 bani, a barna kenyér kilója 7 lei. Ezek a kenyérrárat a mazimumok, ott ahol a viszonyok többak, ott az árak alacsonyabbak is lehetnek.

A vita során szó került a gabonaelexport esetleges beállításáról, ezt azonban a minisztertanács nem fogadta el.

STEFAN LIVIA

Vatian Livia hangversenye az aradi Kulturpalotában

Erőteljes, szép szövegeket aratól tegnap esti hangversenyén Vatian Livia az aradi származású énekesnő, a bécsi Volksoper új tagja, Szokatlanul szép számu közönség gyűlt össze a Kulturpalotában és meleg szeretettel ünnepelte a művésznőt. Amikor feszült várakozás után Schubert: Der Neugierige-jét kezdte énekelni, hangja kössé börtortalan volt. Azonban a Figaro házassága áriájánál már biztosan érvényesült finoman kulturált hangja. Rendkívül kellemes és különösen a pianóknál finom és tiszta szopránja főleg Puccini: Pillangó kisasszony áriájánál és Strauss: Traum durch die Dämmerung dalánál érvényesült. Hangvétele és szép átmenetei tetszetők. Vatian Livia nem tartozik a fémendőt hangversenyrekesnők közé. Kétféle megjárta azt, amit énekel, amivel színészi tehetségéről tett tanúságot. A műsor, amely 14 számból áll abszolút kiváló volt és a számokat kitünően véglegatta össze. A művész az általános közönség engedve a műsor végén néhány román dalt énekelte érzéssel. Vatian Livia egy csapásra meghódította az aradi közönséget. A művésznőt zongorán Yantea Zeno zeneszerző kísérte stilszerűen. (m. r.)

A papa kedvencét, ezt a kacagató, pikáns francia bohózatot választotta bucsufelépésül Gömöri Emma. A vasárnapi jegyeket már árusítja az aradi színházi pénztár.

Timiscarai színház műsora. Csütörtökön: Temesvár megyétele törtökön: Temesvár megyétele.

Aradi színház műsora. Csütörtök: Bajadér. A karszemélyzet jutalomjátéka: Horváth Mici, Zilahi Irén, Galetta Ferenc és Sebestyén Jenő fellépésével. Péntek: Pompádour. Horváth Mici bucsuja, Zilahi Irén, Galetta Ferenc, Sebestyén Jenő fellépésével. Szombat: Az árendás zsidó. Győző Alfréd bucsuja, L. Kiss Mária fellelépésével. Vasárnap este: A papa kedvence. Gömöri Emma bucsuja.

Horváth Mici bucsuja a Pompádourban a közönség legszeleesebb fétegeinek érdeklődését váltotta ki. Az általános kedvelt, szépséges primadonna bucsuján egész Arad ott akar lenni, úgy, hogy forró ünnepi színhelye lesz pénteken az aradi nyári szinkor. A bucsufelépésen kívül három vendége is lesz a Pompádournak: Zilahi Irén váradi fánkos-szubrett, Galetta Ferenc és Sebestyén Jenő, akik Horváth Micivel a népszerű nagy operett főszerepeit játszik.

A Bajadér vendégeket. Az aradi karszemélyzet idej jutalomjátéka bucsu jellegével bír, mert a megváltozott viszonyok a színtársulat legkisebb gázstátát is elszoítják megszokott működési terükről. A karszemélyzet jutalomjátékául a Bajadér eleveníti fel Horváth Mici, Zilahi Irén, Galetta Ferenc és Sebestyén Jenő fellépésével s az előadásnak érdekessége lesz, hogy a zenekart Cellert Pál dirigálja, aki díjazással áll a kórus rendelkezésére.

Balogh Böske bucsujának híre valóságosan megröngyanta a közönség az aradi színházi pénztár s a jeleköl itelve már elővetelben székakodják a Három a tánc keddi előadásának jegyeit.

Győző Alfréd bucsuzik az Árendás zsidóban. A népszerű komikus egyik legpompásabb szerepében mond bucsut szombaton kedves közönségének.

HIREK

Az első „hős“

A világháború első sebesülte.

1914. július 28-ika. A zemlini tábori kórházban minden készen állt a sebesültek befogadására, új és felbontatlan vattacsomagok, karbolcs és jódos üvegek, csillogó orvosi műszerek feküdtek a tiszta asztalokon. Az agyak hófehér takarókkal és párnákkal felszerelve, az orvosok vadonatúj fehér kabátokban sétáltak izgatottan, gummikezeikkel kezükön. Csinos arcú ápolónők csokorral a hajjukban lestek ki a távolba, ahol még minden csendes volt. Az előkelő zemlini társasági hölgyek is ott sétáltak elegánsan, mint önkéntes ápolónők, napernyővel és lorgnonnal kezükben. Minden kész volt, mindenki várta csak sebesült nem volt még. Egyszerre borzalmas robbanás rázkódtatta meg az ablakokat, a hölgyek sikoltoztak, a férfiak elsáppadtak... a szerbek felrobbantok a Száva hidat. És nemsokára hozták az első sebesültet, egyet azok közül, akik őrizték a hidat. Aztán már hoztak ezret százezret, milliót, de senkit sem fogadtak úgy, mint azt a sápadt kis közkatonát, akit könnyebb természetű sérüléssel hoztak be. Ajándékokkal halmozták el, egyszerre tizen is siettek szolgálatára, az újságírók megintervjuolták, megírták életörténelét, és volt az első hős.

— A monopól vezérigazgató hirtelen halála. A tegnap éjszaka folyamán Buziástúrdón hirtelen elhunyt I. Teodorescu, a búcesti monopóliumok vezérigazgatója. Az igazgató néhány hét óta időzik Buziáson, ahol súlyos betegsége gyógyítására jött. Teodorescu a túrdón kegyetesen érezte magát és egészségi állapota kényegesen javult. Tegnap éjjel hirtelen rosszul lett és reggelre kiszüvedett. Románia Teodorescu halálával egyik legképzettebb mérnököt veszítette el.

— Budapest városa anyagi válsággal küzd. Budapestről jelentik: Súlyos anyagi helyzetben van a magyar főváros. Augusztus elején 28 millió magyar koronára lenne szüksége, hogy kifizesse a tanítók és tisztviselők illetményeit, az összeg azonban jelenleg nem áll a város vezetőségének rendelkezésére. A főváros eddig is csak úgy tudott eleget tenni anyagi kötelezettségeinek, hogy a kormánytól előleget kapott minden hónap végén a fizetések folyósítására. Ezt az előleget azonban most becsúszították. A kormány felajánlotta a városoknak 75 milliárd korona kölcsönt, azonban Budapest városa sóknak találja a kölcsön után fizendő tíz százalékos kamatot és nem fogadja el. A város vezetősége most javaslatot készít, hogy az adókat aranyparitásra emelék fel és a díjakat és illetékeket is aranyértékben szabják meg.

— Megszökött rabok. A timisoarai ügyészség fogházának két lakója ma egy őrzetlen pillanatban megszökött a fogságból. Lidu Victoria a törvényszéki ablakcsúszítás közben szökött meg, Farkas Ferenc kivontmáltu tolvajt a cséplőgépekhez osztották be munkára és egy vigyázatlan pillanatban munkaközben szökött meg. Előzetesükre megfekték az intézkedéseket.

— Bródy Sándor állapota ismét válságos. Budapestről táviratozzák: Bródy Sándor, a nagy magyar író állapotában újból súlyosbodás következett be. A kezelőorvosok reménytelenül nézik a nagybeteg gyón gulését, amely állandóan aggodalomra ad okot.

— A jasy-i haramiavezér Galacban. Bucurestiből jelentik: Terente, hírek szerint, elmenekült Jasyból és Galacban tartózkodik. Galacban számos személyiség kapott fenyegető levelet Terente aláírásával.

A bánffyúnyadi repülő

Itt van a nagy világszonda a repülő ember. Amikor e sorok íródnak, Hosszu János már bizonyosan valahol a szellemek világában tartózkodik és a „Szellemvilág“ Kávéház teraszán issza a hűsítő jó nyári sört. Nagyon ravasz és ötletes fia ez a Hosszu. Rájött arra, hogy repülőgép és szárnyak nélkül is lehet repülni, csak éppen jobban kell elni egy pár szellemmel, ezek megteszik neki azt a kutyabarárságot, hogy úgy fejében felkapják a vállukra és mindenki szemeláttára elrepülnek vele. Okkultista és spirítiszta körökben most nagy az öröm. Ezúttal Kegyetlen döfést kap az a hitetlen pozitív tudomány, a bánffyúnyadi repülő ember megmutatja, hogy a szellemeket nem lehet csak úgy semmibe venni. Jó, hogy nem mindenki bír ilyen nagyszerű képességekkel, mert akkor könnyen megtörténne, hogy az adós egyszerűen elrepülne a hitelező elől, az adóalany is vígan elröpködne a fizetés elől és házbérnegyedkor a lakók is a magasba emelkednének, akárcsak a házbér. Érdekes, hogy ez a repülő szonda, csak éjjel produkálja magát — sötét szobában. Nappal ugyilászik nem mer. Talán fél, hogy nem tudna repülni és akkor a csalódott emberek küssé drasztikus formában tanítanak meg a szárny nélküli repülésre.

— Vilmos excsászár elhagyta Boornát? Amsterdamról jelentik: A kormány megcáfolja egyes párisi lapok által közlött hírt, amely szerint Vilmos excsászár egy nagy Atlanti oceáni gőzösön tartózkodna.

— Menekült a halálba. Özvegy Mészáros Gáspárné aradi lakos, a Mosóczy-telepen lévő lakásán marólgással megmérgezte magát. A szerencsétlen asszony olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy ma délután nagy kínok között kiszüvedett. A hetvenegy éves asszony az öngyilkosságot gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— A rablóvezér és atyja. Perics Marinko ismert nevű többszörös rablógyilkos fivőlelvőleg a timisoarai ügyészség fogházának lakója. Ma megérkezett Timisoarára a haramia apja Nagykirindáról és engedélyt kéri fia meglátogatására. Az ügyészség megadta az engedélyt.

Falóskairást (tollalás mellett helyben és vidéken vállal) Lovas Károly, Arad, Str. Oltuz 11.

Miért lett öngyilkos a Rottmann likörgyár igazgatója

Szegő Bandi halálának oka

(Saját tudósítónktól.) Tíz nappal ezelőtt nagy megdöbbenést és őszinte részvétet keltett Timisoarán a Rottmann likörgyár r. t. fiatal és pépszerű igazgatójának, Szegő Bandinak öngyilkossága.

Megfejtethetlen rejtélynek tűnt fel minden ismerőse és hozzátartozója előtt a végzetes tett, senki sem sejtette indító okát annak a borzasztó lelki megrázkódtatásnak, amely a fiatal, életvidám, gond nélkülű igazgató kezébe kényszerítette a halált osztó revolvért.

S most, hogy a megrázó tragédia rugóját megtaláltuk, egy emberi sors végtelen tragikumának borzalmas sötétsége tárul fel előttünk.

Szegő igazgató öngyilkosságának előzménye ugyanis kezelőorvosának elhamarkodott diagnózisa:

— Eltűnt pénzeslevel. A timisoarai jözeivárosi postahivatal tisztviselője feljelentést tett a rendőrségen, hogy fiókjából egy tizenháromezer lej tartalmazó pénzeslevelet ismeretlen tettes elloptott. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— AMTE—AAC jótékony célú barátságos focimérkőzés vasárnap, augusztus hó 3-án d. u. 6 órakor az aradi AAC Str. Teodor Serb (Török Gábor-uccai) sporttelepén. Előzőleg d. u. 3 órától a törpe és II. csapatok játszanak. A mérkőzés tiszta bevétele a múlt év november hónap tartott AMTE—AAC bajnoki mérkőzésen lábát tört Morócz Dezső AMTE játékos gyógykezelési költségeinek fedezésére fog fordítani.

— Kár a reklámért, uccis mindenki tudja, hogy a Diana Sós-horszesz utólérhetően.

— A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-cremet használjanak.

— Béreljen Kerpai könyvtárában

Az aradi ékszerlopás

Folyik a nyomozás a Rozsnyay Eteltől ellopott ékszeres ügyben.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség ma délelőtt ismét kihallgatta özvegy Braun Lipótnét, aki a Rozsnyay Eteltől ellopott ékszerek egy részét megvásárolta. Az asszony, mint ismeretes határozat lejért vette meg a több mint száz ezer lej értékű ékszereket és tizennyolcezer lejért adta el Brandes ékszergyárosnak. A tizentkétezer lej különbséget ma lefétbe helyezte a rendőrségen. Elmondotta, hogy a betörőtől Peia Páltól még ötszáz lej közvetítési díjat is felvett. Arról nem tud felvilágosítást adni, hogy a betörő hová tűnt Aradról. A rendőrség távirati megkeresésére a sebisi csendőrség házkutatást tartott Peia hozzátartozóinak lakásán, azonban a hiányzó ékszereket nem találta meg. Sikerült megszerezni a rendőrségnek a betörő fényképet, amciyet sokszorosítanak és elküldik az összes romániai nyomozó hatóságoknak. A rendőrségi nyomozás valószínűleg tartja,

vérbajt állapított meg a páciensen s ezt közölte vele.

Ez a hír olyannyira lejutotta Szegő Bandit, akinek idegeit a háború vég nélküli fáradalmai és borzalmi amugy is erősen megviselték, hogy felindulásában, kétségbeesésben a súlyos kórtól való rettegetésben nyúlt a fegyverhez, melyből egy ostoba acélgolyó életét oly fiatalon kioltotta.

E tragédia végtelen tragikuma azonban abban rejlik, hogy Szegő Bandi nem is volt vérbaics, amint azt a vérvizsgálat is igazolta, melynek eredményét a kezelőorvos nem várta meg.

Szegő Bandit egy lelkiismeretlen orvos felháborító sarkatársága kergette a korai halálba s így érthető az általános felháborodás, mely a trisszen hantolt sír körül támadt.

hogy Peia a két platina láncot, amelynek értéke körülbelül kétszáz ezer lej, Aradon adta el. A nyomozás tovább folyik.

HOGYALLA?

1924. július 30-án 100 lejért adták:

Nálunk:

2.35 svájci frankot,
8.33 francia frankot,
36.500 belföldi magyar koronát,
30.600 osztrák koronát.

Zürichben 2.35 — frank
Párisban 8.60 frank

Válópérből bűnügy

Bigámia vádja egy pancotai asszony ellen.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes válóperi beadvány érkezett ma az aradi törvényszékhez. A válópert Hönigesz István pancotai lakos indította meg felesége, született Zsomhori Ilona ellen, akit bigámiával vádol és ezen az alapon kéri a válás kimondását. Hönigesz István 1921-ben nősült. Boldog házasságot élt feleségével, aki egy év múlva egy kislánnyal ajándékozta meg. A család nyugalalmát néhány hónappal ezelőtt egy lelketlen szomszéd zavarta meg, aki tudomására adta a férfinak, hogy felesége bigámiában él. A besúgó szerint Zsomhori Ilona 1918-ban férjhez ment Coste György Kovaszinci lakoshoz, akitől azonban hónapok múltán elköltözött, de törvényesen a mai napig sem vált el első férjétől. A szomszéd információit Hönigesz ellenőrizte és megállapította, hogy azos szóról szóra igazak. Ugy találta, hogy felesége lelkiismeretlenül járt el vele szemben, amikor előzetes házasságra lépés előtt eltitkolta és ügyvédjével megindította a válópert felesége ellen. Az érdekes válóper ilyenformán bűnügyre is fejlődik.

KÖZGAZDASÁG

Így összegben fizelendők Pesten az aranyházbérek A magyar kormány nagyarányú akciója a munkanélküliség megszüntetésére

Budapestről táviratozzák: A magyar nemzetgyűlés 33-as bizottsága az ellenzék indítványának elvetésével kimondta, hogy a házbéreket augusztus 5-ig, a boltbéreket augusztus 15-ig egy összegben kell kifizetni. A szorzószámot 17.000-ban állapították meg. A kincstári haszonrészesedés progresszív adóvá alakul át. A háztulajdonosok kijelentették, hogy tartozási munkákra száz milliárd koronát fordítanak. Vass népjóléti miniszter miniszterelnök helyettesének ellenében megígérte a háztulajdonosoknak, hogy visszaállítja részesedésüket az albérek jövedelméből. Azután a bizottság a munkanélküliségről tárgyalt, leszögezte, hogy a munkanélküliség nemcsak a munkáság között, hanem a polgárság között is terjed s így mint szociális polgári problémával is kell foglalkozni ez a kérdéssel. Marschall Ferenc azt hangoztatta, hogy a munkanélküliség problémájával párhuzamosan biztosítani kell a jövő évi gabonaszükségletet. Rámutat arra, hogy az idén milyen aggasztó cséplési eredmények vol-

tak és az államkincstár aligha biztosíthatja a vetőmag szükségletét. Felhívja a kormány figyelmét arra, hogy tegye lehetővé a vetőmagot vásárló gazdák részére azt, hogy a Nemzeti Bank akadálytalanul számolja le váltóikat. Walko kereskedelmi miniszter szerint a munkanélküliség tökélyhiányra vezethető vissza. A hitelt egész ségessé kell tenni, ez az első feladat. A német kérdés szerencsés megoldása pedig ki fog hatni az egész gazdasági életre. Vass népjóléti miniszter emelkedett ezután szólásra és kijelentette, hogy a népjóléti miniszterium a munkanélküliség csökkentésével, illetve megszüntetésével foglalkozik. A munkanélküliek számát nem becsüli oly nagyra, mint ahogyan azt bizonyos oldalról feltüntetik, de kijelenti, hogy a kormány mindent elkövet a már meglévő munkanélküliek segélyezésére és a pillanatnyi munkanélküliség megszüntetésére. Egyszermind arra kérte a szakszervezeteket, ne vesztélyeztessék még jobban a gazdasági életet a megrendületlan sztrájkokkal.

A lej Zürichben 2.35, Párisban 3.60

Eredménytelen a világgpiac

HELYI VALUTAÁRAK. (Július 30.) Francia frank 12.05, svájci frank 42.80, dollár 230, dinár 2.75, szokol 6.90, líra 10.20, angol font 10.26. **Kifizetések:** Budapest 365, Bécs 306, Prága 6.85, Zürich 42.78, Milano 10.15, London 1024, Páris 12, Newyork 231, Belgrád 2.73.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Július 30.) **Kifizetések:** Páris 11.88, London 1020, Milano 10.05, Zürich 43, Bécs 0.003250, Prága 6.88. **Valuták:** Napoleon 825, leva 1.55, török líra 1.15, angol font 1005, francia frank 12.20, svájci frank 41, líra 10, drachma 4, dinár 2.60, dollár 227, lengyel márka 0.0044, osztrák korona 0.0033, magyar korona 2.0000, szokol 6.65.

ZÜRICHI NYITÁS. (Július 30.) Amsterdám 207.37.50, Newyork 541.75, London 2385.50, Páris 27.50, Milano 23.42.35, Prága 16.05, Budapest 0.0069, Belgrád 16.45. **Bucuresti 2.35, Bécs 0.007635**

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Július 30.) Amsterdám 207.12.50, Newyork 541, London 2382, Páris 27.25, Milano 23.40, Prága 16.05, Budapest 0.0069, Belgrád 6.45. **Bucuresti 2.35, Bécs 0.007635.**

BUDAPESTI HIVATALOS ÁR FOLYAMOK. (Július 30.) Belgrád 930-945, **Bucuresti 340-350**, London 342.200-350.500, Páris 3940-4020, Newyork 77.900-79.600,

Prága 3220-2370, Milano 3390-3450, Bécs 110.60-112.40.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Július 30.) Magyar Hitel 552.000, Osztrák Hitel 164.000, Salgó 568.000, Rima 123.000, Ganz Danubius 2.970.000, Kőszén 3 millió, Szlavonia 82.000, Schlick 62 ezer, Kereskedelmi Bank 1.175.000, Cukor 2.500.000, Csáky 14.000, Ofa 540.000, Hazai Takarékok 3.500 ezer.

Az aradi Guttmann Samu cég fizetéseképtelensége
Négymillió passziva, másfélmillió aktiva.

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny beszámolt arról, hogy az ismert aradi Guttmann Samu fűszer nagykereskedő cég fizetéseképtelen lett és még ezen a héten csődön kívüli kényszerregezséget kérés ma ga ellen az aradi törvényszék cég-bírószágtól. A kölcsönpenz után fizetett nagy kamatok és a megváltozott konjunktúra kergette a cég fiatal és agilis főnökét Guttmann Oszkárt fizetéseképtelenségbe. Az eddigi megállapítások szerint a passziva meghaladja a négy millió lejt, ezzel szemben az aktívák csak közel másfélmillió lejt tesznek ki. A hitelezők jóindulatot tanúsítanak a fizetéseképtelen kereskedővel szemben és a valószínűség szerint a kényszerregezségi tárgyaláson a közadós és a hitelezők között megállapodás jön létre. A hajba jutott nagykereskedő most állítja össze a státust a hitelezőkről. A legnagyobb áruhitel-

zőnek 150 ezer lej a követelése és körülbelül hatvan áruhitelző van. A kényszerregezségi eljárás megindítása iránti Kérvényt Fischer Jenő dr. a cég ügyvédje valószínűleg pénteken nyújtja be a bírósághoz.

= A bérszerződések fél százalékos adója. A bérszerződésekre lerovandó félszázalékos bélyegilleték tárgyában újból felhívja a pénzügyigazgatóság a miniszteri rendelet alapján úgy a bérbeadókat, mint a bérlőket, hogy az írásbeli bérszerződéseket a félszázalékos bélyegilleték lerovása végett augusztus 6-ig mutassák be az adóhivatalhoz. A szóbeli szerződéseket szintén a fenti határidőig kell bejelenteni, mert ennek elmulasztása tízszeres bírsággal jár.

Marosparti Mozgósínház

Csütörtöktől—szombatig
XAVER CAPPUS
világhírű regénye

a

Vöröslovás

Dráma 7 felvonás.

Főszerepben:

FERN ANDRA
SALM gróf
STEINRÜCK

ismert filmművészek.

Kezdeté pont fél 10 órakor.

Jön! az idény szenzációja

A

Szegények császára
Felicien Champsain regénye

Nagyarányu visszaélések Besszarábiában

Öngyilkos lett a kerületi főnök.

Bucurestiből jelentik: A Neamul Romanesc közli a besszarábiai Tighinából: Tighina prefekturáján ötszáz ezer lejes sikkasztás történt, az ügyet egy belügyi igazgató és két vezérfelügyelő vizsgálják. A vizsgálat a megyénél és a megyei zemsztvóknál már eddig is súlyos visszaéléseket fedezett fel. A bünyös manipulációk felderítése következtében Dragomir, a zemsztvo elnöke eltűnt,

Valeriu, a zemsztvo alelnöke pedig öngyilkosságot követett el. A vizsgálat eddigi adatai szerint rendkívül sokan részesek a nagyarányú bűnügyben.

MOZI

xx „A vörös lovas“ Xaver Cappus világhírű regénye filmen. Az aradi Marosparti mozgósínház ma, csütörtökön mutatja be először Xaver Cappus nagyhatású regényéből készült filmremeket. Jegyek elővételben a Weinberger cipőüzletben, délután 10-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig és este hét órától a pénztárnál. Előadás kezdete pont fél tíz órakor.

xx Jön!!! Az idény legnagyobb filmszenzációja. „A szegények császára“ Felicien Champsaur híres regénye filmen. Főszerepben: Henry Krauss, Gina Relly, Leon Mathot és Luc Froment, a francia filmművészet büszkeségei.

xx Három napon át, pénteken, szombaton és vasárnap játsza az aradi Uránia mozgósínház Percy Moran gazdáját, Hajsza az örökségért című hat felvonásos izgalmas kalanddrámát.

xx Renoválni fogják az aradi Apollót. Vasárnap érdekes bemutatója lesz az Apolló mozgósínháznak. Az orkán című világhírű film, a szenvedélyeknek ez a klasszikus filmdrámája kerül bemutatásra. A kanadai hegyek között játszódik le ez az amerikai filmdráma, mely művészeti szempontból is nagy értékkel emeli a filmet. Hétfőn már az Urániában vetítik a nagyszabású filmet, ahol még kéden marad műsoron, mert az Apolló mozgósínházat hétfőn renoválni kezdik és a renoválás tartama alatt zárva marad.

xx Ma csütörtökön, pénteken és szombaton vetíti az aradi Apolló mozgósínház a Szegény császár című szenzációs filmet. A 9 órai előadásnál Fatty vetélytársa 2 felvonásos vígjáték előzi meg a nagy képet.

Cenzurat: Prefectura Județului.

A szerkesztésért felelősen:

KÁROLY SÁNDOR

tel.

Bura Károly és Sándor

nagyváradai cigányprimások teljes zenekarukkal

csütörtöktől kezdve Aradon a

Dácia

kávéházban hangversenyeznek.

Ha olcsó és praktikus

alkalmi ajándékot akar beszerezni, úgy forduljon

Arad, Str. Consistorialui 12. (Batthyány-ucca), I. emelet jobb old. 1000

Eladó házak, üzletek legolcsóbban Aradon WALLINGER-iroda utján vehetők.

AU PRINTEMPS DE BUCAREST divat- és kézműru nagyáruházában megkezdődött a nyári idénycikkek kiárusítása mélyen leszállított áron
ezelőtt V. MISSIR & COMP. R.-T. == TIMISOARA-BELVÁROS, HUNYADI-UCCA 1, szám

ÁLLER KÉPES CSALÁDI LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, IV., Deák Ferenc-u. 14. szám

Egyes szám ára: 20.— Lej

„Csing-Csang-Csuk” hívás híres elűntető mutatványait az „Áller” világ megkapja...

Ki ne hallott volna még soha Csing-Csang-Csuk mesterről, a hódoltságon híres bűvészről, a rejtélyes elűntető mutatványok nagyszerű virtuózáról? A gyermekeknek egyik legkedvesebb alakja Csing-Csang-Csuk mester: mindig ötletes és eredeti. Az „Áller Képes Családi Lapja” csak nemrég szerződtette le munkatársaként s hálójai számébaa máris hozza egyik pompás mutatványát. Bizonyosak vagyunk benne, hogy kis barátaiak lelkesen tapsolni fognak neki. De 40 oldalas nagy lapunk sok más egyéb dologgal is kedveskedik bőséges kis olvasóinak. Így pl. többek között bemutatja Gulliver Eliputi városának tervrajzát s felépítési módját. Érdekes nyári munka az, amely minden kertnek díszére válik. A nagyok számára viszont a legkiválóbb magyar és külföldi írók műveit közli lapunk. Azt akarjuk, hogy kivétel nélkül mindenki megtalálja benne azt, ami őt érdekli.

40 oldal színnyomású képekkel

megjelenik holnap!

Kérje az elárusítójánál!

Elárusítók kerestetnek!

Különleges gyermekfelvételek, női- és férfi portrét, levelezőlapok, utlevélképek a legmodernebb kivitelben készülnek **Bernstein photo-salonjában** **ARAD,** (új Neuman-ház)

Brilliánsért, arany- és ezüst törmelékért a „CASA DE CEASURI SI BIJUTERIE“ legmagasabb napi árat fizet: **FEINER, Arad, Str. Bratianu 3. (Weitzer János-u.)**

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

TIZENNÉGY ÉVI gyakorlattal bíró okleveles erdőmérnök uradalomnál, vagy faiparvállalatnál megfelelő alkalmazást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4201

INTELLIGENS jómögjelenésű fiatalemberek, könnyű munkával nagy kereset-höz juthatnak. Genius, Arad, Str. Bratianu 19. 4297

MINDENES, vagy bejáró azonnalra felvétetik. Gellér, Arad, Str. Sft. George 5. (Dezső-u.) 700

KÉT intelligensebb fiut vasesztérgályos és géplakatos tanulónak felvesz Juhász gépnyhely Arad Str. Marasesti 37. (Kosuth.) 4299

FÜSZER detail üzlet vezetéséhez kaucióképes ügyes segédet keresek. Cim Sándor hírlapirodában Arad. 10099

MÓDÉLLEK keresek szép alaku nő magas fizetéssel. Jelentkezni lehet délután 6-7-ig Bolozday műtermében Bohus-palota Arad. 15074

Lakás.

MONEASAI (Ményházi) szobámat csanádi-villában, két ágygyal, divánnyal, augusztus átadnám. Atvehető Arad, Csanádi-palota, II. em. I. 4302

KÜLÖN bejárati uccai butorozott szoba kiadó. Arad Str. Cuza Voda 29. sz. 4293

Vétel és eladás.

MEGVÉTELRE keresek jó állapotban levő 100/200 cmtr. nagyságu erős vasajtót, továbbá egy komplett ételfelvenőt. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

EGY NAGY EBÉDLŐ VALÓDI PERZSASZÖNYEG, bőr elub garnitúra, interziás mahagoni consul tükör, kézimunka storok, filé asztalterítő, kézimunka mliők, ékszerék, butorok, márvány mosdó, festmények, hintaszék, szalonok, tükrök, fotelok, dísztárgyak, cheslon terítok, kis hermolin boa, kis szmirna szőnyegek, gyermekágy, csillárok stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

ELADÓ fél hálószoba. Arad, Bulv. Regele Ferdinand 8/15., földszint balra. 4300

PERZSA és egyéb szőnyeget, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísztárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

FRISS HAL kapható csütörtök délutántól Luttwák József cégnél Arad. 4295

EGY modern gyermek sportkocsi eladó, Klein fűszerüzlet Arad Piața Pestelui (Haltér.) 4294

PÉNZSZEKRENYT, nagyobb méretűt, tűzmenteset keresünk megvételre. Ajánlatokat Sándor hírlapirodába „Cassa“ jellegre kérünk. 10099

EGY DRB. „Baumann“ München gyártmányu 8 HP. benzín-motor 86 collos fekvő kővel, eladó. Zserai Gáspárné, Mailat, Jud. Timis. 4274

MEGVÉTELRE keresek 10 vagy 12 ló-erős benzín vagy nyersolaj motort jó állapotban. Benkó Pál gépész, Chisineu-Erdeis. 4281

Ezüst tárgyakért

ékszerekért, törmelék arany és ezüstért, műfogakért Igen magas árat fizet **KUN JÓZSEF** ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria

Ingatlan.

ARAD, Bulv. Carol 36. számú ház eladó. Bővebbet a házmesternél. 4298

ARAD, Str. Episcopul Radu 28. (Magyar ucca) modern sarok üzletház, korlátlan italméréssel eladó. Az egész ház üresen azonnal átvehető, esetleg üzleti felszereléssel. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 4292

Eladó házak elfogalható lakásokkal legolcsóbban Aradon **HAASZ** iroda utján vehetők. Str. Románului 5.

Oktatás.

KERESK. SZAKOKTATÁS. Könyvelés, gyors- és gépirás stb. Engelnél. Arad Str. Brancevici 2. 15073

Különféle.

ELVESZETT egy 7 hónapos barna színű nagyfűtű, fehérgalléru farkaskutyát. Princz névre halgat. Megtaláló jutassa el Arad Str. Consistorului 33. sz. alá, ahol megfelelő honoráriumban részesül. 4291

3 HP.

fekvő benzín motor jutányos áron eladó.

Megtekinthető: „**BITUMEN**“ Román Aszfaltgyárban Arad, Calea Bihorului No. 30. 4298

Butorokat részletre kedvező **Garai Károly** butor raktárából. ARADON, Calea Banatului 3261 beszereshető (Asztalos Sándor-u.) 5/12.

SZEGFÜ ARAD Luther-tér Telefon III

írógépvállalat állandóan nagy választék új és használt

ROYAL, UNDERWOOD és egyéb gépekben. Alkalmi vételek.

Erdély legnagyobb **írógépjavitóműhelye és kellekraktára**

Radio 4284

Készüljünk a kolozsvári országos mintavásárra

4209

Augusztus 31 – Szeptember 15.

Arany-ezüst tárgyak beváltása legmagasabb áron Aradon a Lutheránus-templom mellett Reiner órás-ékszerésznél.

Matteine vállalat

poloska és moly irtó specialista

FISCHER OSZKAR

Arad, Str. Bucur 15-17., Eötvös-u.

Elvállal:

butor és falból való kiirtást 8 óra alatt.

színes nyomtatványokat,

Etiquetteket, színes plakátokat, üzleti nyomtatványokat a szokásosnál szebb kivitelben készít

INGUSZ nyomda

ARAD, Str. Garagiule (Csiky Gergely-u.) 7-15. Telef.: 677.

Jövedelmező szabadalmazott találmányomra nagyobb összeggel

társulnék.

Vegyészeti gyárosok vagy mérnökök előnyben, csak szóbelileg o) o tárgyalok. o) o

Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában

Ha jól akar inni enni, KARDOS büffébe kell menni !!

Libamaj, töpörtő stb. különlegességek **ARAD, Strada Matei 6.** Kora reggeltől nyitva!

Vasuthoz közel levő

üzletes sarok bérház, évi 40.000 lej jövedelemmel, nagy üres telekkel 460.000 lejért eladó. Megbízott

Uranul-iroda ARAD, főpostával szemben

Tőkebefektetésre

alkalmas belvárosi magánház, nagy uccai fronttal, négy szoba, elő, fürdőszobás lakással, nagy parkirozott udvarral, 480.000 Lejért eladó. Megbízott „**URANUL**“ iroda, Arad, 16. postával szemben. 16043

Csodás hatása arcszépítő és finomító a Földes-féle Margit és Madelaine creme.

Előbbi nappali, utóbbi éjjeli használatra. Elűntet szepőköt és májfoltokat, atkákat (mitessor) ráncokat és redőket. Az aro pár napi használat után hide, hamvas rózsás lesz, arotisztatlanságok eltűnnek. Zsiros aro hölgyeknek és uraknak ajánlunk **HELA CITOT.** Minden nap használatra **MARGIT-SZAPPANT** és **MARGIT-PUDERT.** **Dr. Földes gyógyszerár Arad**

Azonnal beköltözhető

3 szobás lakással bíró magánház, keramitos uccában, nagy udvar, gyönyörű gyümölcsös kerttel, 260.000 Lejért eladó. Megbízott: Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Gyermekkkocsik

legfinomabb kivitelben legolcsóbban kaphatók. Mindennemű gyermekkkocsi **JAVÍTÁSOKAT,** gumizást, fedélkészítést, fényezést vállalunk. 9237

Gyermekkkocsiúzem

Arad, Str. Simeon Baltat 19. (Dessowffy-u)

Segéd-könyvelőt

ki a magyar és német levelezésben, valamint a gyári könyvelésben jártas és egy

gépírónt,

ki a magyar és német gyors és gépirást bírja, azonnali belépésre keres helybéli ipari r.-t. Románul tudók előnyben. Bizonyítvány másolatokkal és referenciákkal ellátott ajánlatokat „**Biztos jövő**“ jellegre a **SANDOR** hírlapirodába Arad, kérünk.

Ügyes és megbízható lakatos-szerelőt,

ki esztérgamunkákhoz is ért, **felvesz az 4276** **Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár R.-T.**

Prima csemegeszalámi rudvételnél kg.-kent 160 Lej **Páffy és Lucillus** csemegeüzletében, Aradon

Az aradi Rozsnyay betörés orgazdái

Ismét megtaláltak egy értékes ékszert — Letartóztatott aradi órási

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség nyomozó osztálya eddig is értékes eredményeket ért el a Rozsnyay Eteltől ellopott több százezer lej értékű ékszerek felkutatása körül. A nyomozó osztály a mai napon ismét nagy sikerrel gyarapította érdemeit. — Sikerült megtalálnia az egyik szűzötvezető lej értékű platina láncot, amelyet egyik aradi ékszerész gyűrűkké alakított át. A csodálatos szépségű ékszer, amelyben tíz briliáns és egy nagy smaragd kő volt, darabokra törték és úgy a briliánsokka, mint a smaragdot gyűrűkké használták fel.

A nyomozást vezető Dragiciu Aurél, büntető osztályfőnök az előző percben valószínűleg tartotta, hogy a még meg nem talált ékszereket is Aradon adta el a tolvaj. A nyomozást ebben az irányban folytatta. Özvegy Braun Lipótné újabb vallomásaiban olyan részleteket hoztak felszínre, amelyeket a feltevést megerősítették. Ma délelőtt Feiner Máttyás str. Bratia-

mu (Weitzer János) utcán levő ékszerésznél megtalálták a hiányzó ékszert egyiket gyűrűkké átlakítva. A gyűrűk az ékszerész kizárólagos tulajdonában voltak elhelyezve. A rendőrség lefoglalta a gyűrűket és kihallgatta Feiner Máttyást, aki elmondotta, hogy az ékszert Darvas Sándor str. Metianu (Fotray) uccal órástól vásárolta. A rendőrség előállította Darvas, akit még ma délelőtt kihallgattak. Darvas órási vallomása szerint a platina láncot egy ismeretlen embertől vásárolta, akiről nem tud bővebb felvilágosítást adni. A rendőrség Darvas Sándor órást őrizetbe helyezte és özvegy Braun Lipótnéval együtt átkísérte az ügyészség fogházába. Brauné és Darvas elleni orgazdaság vétsége miatt indult meg az eljárás, mert mindkettőjüknek tudniuk kellett, hogy az ékszerek lopásból származnak. A háromszázezer lej értékű ékszerből még csak egy platina lánc hiányzik, amelyet minden valószínűség szerint Aradon adott el a tolvaj. A rendőrség folytatja a további nyomozást.

A temesvári Várady-kabaré bukása

100.000 lejel tartozik az artistáknak — Feljelentették a rendőrprefekturán

(Saját tudósítónktól.) Tíz-három artisták aláírásával ma feljelentés érkezett a timisoarai (temesvári) rendőrprefekturára, melyben az aláírók keserű panaszt emeltek Várady Aladár, a gyárvárosi Páris-kabaré „igazgatója” ellen.

A feljelentésből kitűnik, hogy Várady Aladár, — ami különben nem az első esete — több mint 100.000 lejjel maradt adós a szegény artistáknak, egyedül a nagyszerű Tayobnak tartozik 12.000 lejjel, Tábori Emelinek, a pompás humoristának pedig 6000 lejjel, pedig különösen Tábori Emé vendégszereplése idejében gyönyörű bevétel volt és azonnal a helyiség tulajdonosától is kapott 15 százalékos a napi bruttó bevételből. De nemcsak a művészeknek, hanem a szivarfinnak, a jegyszedőknek, a ruhátárosnak s minden elképzelhető alkalmazottnak tartozik kisebb-nagyobb összegekkel, sőt az adókat, a tűzoltó- és mentőfelhívásokat sem fizette.

Az utolsó időben régi privát hitelezőit foglalták le a bevételeket pedig ezek elsősorban az alkalmazottak fizetésére fordítandók.

A legérdekesebb a dologban azonban az, hogy Várady Aladár egész egyszerűen beszűntette az előadásokat és augusztus elsejével, amikor a helyiség tulajdonosa veszi át a kabarét, mint művezető igazgató újból megkezdte működését, így akarván elkerülni azt,

hogy a megkárosítottak peritzióhoz jussanak.

Ezek azonban biztosra veszik, hogy a hatóság igazuk védelmére kell.

Vizsgálják az autófecskenő

Aradváros tűzoltósága nyilvános gyakorlat keretében bemutatja az új fecskendőt.

(Saját tudósítónktól.) Néhány héttel ezelőtt hírt adtunk arról, hogy az Astra-gyár elkészítette a város által megrendelt autófecskenőt. A hatalmas gép, amely az Astra-gyárnak valószínűleg művelésileg sikerült alkotása, a legmodernebb tervek és irányelvek alapján készült s nagyszerű felszerelésével valóban méltó büszkesége a város tűzrendészetének. Az autófecskenőt, amelyet — szerencsére — még eddig nem volt módjában használatba venni a tűzoltóságnak, a következő héten bemutatják Aradváros közönségének is. A város vezetősége ugyanis elhatározta, hogy a Robu János dr. főpolgármester által annak idején megindított akció fényesen sikerült eredményét, a pompás autófecskenőt, annak működését közvetlen szemléltetés útján megismerteti a város közönségével s ebből a célból augusztus hó 10-én vasárnap délelőtt a város háza előtti térre nyilvános tűzoltó gyakorlatot rendelt el s ennek során

az autófecskenő is működésbe kerül. Robu János dr. ma délelőtt különben megtekintette a pompás alkotást, amely örökös megemlékezés képen az akció kezdeményezőjének Robu dr. főpolgármesternek nevet visel. A hatalmas gép, nagyszerűen felszerelve, készen várja a jövő vasárnapi próbát.

Itt említjük meg, hogy — mint ismeretes — a város vezetőjének rendelkezésére a város tulajdonát képező kis-autót mentő-automobilá alakítják át. A főpolgármester ma megtekintette ennek munkálatait is, az új mentő-automobil körülbelül szeptember elején lesz készen.

A liberálisok fuziója

Oszkor átalakul a kormány — Választások 1926 tavaszán Egy liberális párti képviselő nyilatkozata

(Saját tudósítónktól.) Legutóbb a Marghiloman és Averescu pártok fuziója, illetve meghiusult fuziója állott a politikai érdeklődés homlokterében, de ennek a minden esetre nagy horderevvel bíró politikai akciónál is nagyobb szerep az a küszöbön álló politikai átalakulás, melyről most adhatunk számot.

A liberális párt egyik kiváló képviselője ma Timisoara (Temesvárott) tartózkodott és munkatársunkkal hosszabb beszélgetést folytatott, melyből a nyilvánosság részére a következő szöveg részletek közölhetők:

— A Marghiloman és Averescu párt fuziója végleg meghiusult. Pártok fuziójára különben is már egyáltalán nincsen szükség, mert

most a liberális párt maga folytat fuzió tárgyalásokat s már az ősszel az újonnan átalakult koncentrációs kormány veszi át az ügyek vezetését.

— Őszkor bekép a Kormányba Titulescu, a jelenlegi londoni kö-

vet, Jorga, Argentoianu és Avram Imbroane.

— Vintilla Bratianu lemond a pénzügyminiszeri tárcáról s vagy a belügyi, vagy a hadügyi miniszterium élére kerül. Jorga közoktatásiügyi miniszter lesz, Titulescu pénzügyminiszter és Imbroane vagy belügyminiszter, vagy földművelésügyi miniszter.

Munkatársunk azon kérdésére, hogy mi igaz azokból a hírekből, melyek a kormány visszalépéséről tudnak, informátorunk a következőket mondotta:

— Ezek a hírek minden alapot nélkülöznek. Eszünk ágában sincs a távozás, mert még sok fontos feladatot kell elvégeznünk.

1926. év májusában lesznek a választások.

— A választások időpontját azért toltuk ki oly messzi időpontra, hogy addig a Jorga-pártnak is alkalma legyen a szervezkedésre.

Fenti értesüléseink minden valószínűség szerint nagy feltűnést fognak kelteni mindenfelé, ahol az emberek politikával foglalkoznak.

Uj maximálás, új drágaság

Timisoara a vezető drága városok között.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai városi tanács most bocsátotta ki az augusztus hónapra szóló maximális ártáblázatot. Ebben a multkori árakhoz képest változások történtek, amennyiben egyes húsnevek árát felemelték. Az elsejétől érvényes új maximális árak a következők:

Barna kenyér kilója 6.50 lej (volt 5 lej.) A kenyér többi fajtáját nem maximálták. Sütni való marhahús 29 lej, gulyásnak vagy levesnek való 27 lej, sütnivaló növendék marhahús 19, gulyásnak való 17 lej, borju comb 38 (36), más része 36 (34) lej, sertés karaj 40 (38), sertéshús más része 38 (36) lej, bivalyhus sütnivaló 24 (26), gulyásnak való 22 (24) lej, juh-hús eleje 20 (19), fiátulja 18 (17) zsirnak való szalonna 64 lej. A mérésnél husz százalékot csont van megegedve. A mézárosok kötelesek az egyes húsajtákat az állat életkorával megjelölni s növendékmárkát nem adhatnak el borju vagy marhahús helyett. Halak minőség és nagyság szerint 30—50 lej kilónként. A tok és kecsge nem esnek maximálás alá.

A tejárakban semmi változás sincs s a fűrdőárak is a régiek.

Az éttermek és vendéglők árai a következők: Marhahús leves az étterem osztályozása szerint 4, 3, 2.50 (volt 3, 2.50), csorbaleves hússal 6, 5, 4.50, marhahús mártással 13, 12, 11, főzelék 150 gramm sertéshússal 20, 19, 18, főzelék borjühússal 16, 15, 14, főzelék hús nélkül 6, 5.50, 5. fél csirke 35, 34, 33, bécsi szelet és naturszelet 24, 23, 22, borjusült 20, 19, 18, sertéssült 200 gramm 24, 23, 22, két darab torta 12, 11, 10, másfajta sült tészta 10, 9, 8, főtt tészta 9, 8, 7. Tisztviselők és tiszték részére leves, marhasült és főtt tésztából álló menü 25, 24, 23 lej. A tisztviselők és tiszték az első és másodosztályú éttermekben 15 százalékos árkedvezményben részesülnek. A vendéglői árak a húsárakkal arányban emelkedtek.

— Óriási esőzések Olaszországban. Milanóból jelentik: Északolaszországban nagy esőzések vannak. Bregenzben oly hideg támadt, hogy a lakosság téli ruhákban jár. Piacenzában hatalmas felhőszakadás volt és Mantuanában a jégeső elpusztította a termést. A folyók nagy mértékben áradnak, úgy hogy a lakosság között kétségbeesés uralkodik.

A hannoveri rémdráma

Hermann a század legnagyobb gonosztavója

Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung szenzációs új részleteket közöl a Hermann-csetről. Több kihallgatott tanu tett súlyos vallomást újabban Hermann ellen. Az egyik tanu azt vallotta, hogy a tömeggyilkos agyszólván a rendőrség szemeláttára szisztematikusan csúta magához a pályaudvaron munka nélkül lézengő fiatalembereket. Különösen azokat hívta előszeretettel, akikről feltételezte, hogy homoszekszuálisak. Nem egyenként, hanem csoportosan vezették az Opera környékére ezeket a szerencsétlen fiatalembereket és Hermann különböző lakásokba küldte őket, ahol jól szituált homoszekszuális emberek laktak. Hermann így sok beteg-

idegzetű, gazdag férfit látott el adózatokkal. Igen magasrangu személységek is szerepelnek Hermann megbízói között. Akik botrányt akartak csinálni, azokat Hermann hallgattatta el ismert módszerével, eltette őket láb alól és azt hazudta, hogy elutaztak. Hermann tehát megbízásból szállított fiatal férfiakat előkelő állása homoszekszualistáknak és ha az adózatok nem hallgattak, lakására cipelte és borzalmas kegyetlenséggel gyilkolta meg őket. Rémhírek keringenek arról, hogy Hermannnak kétszáz áldozata van, de ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. Minden valószínűség szerint harmincegy fiatalembert gyilkolt meg. Hannoverben a lakosság körében igen nagy az elkeseredés és teljes világosságot követelnek ebben a borzalmas bűnygyben.

SZÍNHÁZI MŰVÉSZLET

Fekete Mihály számúzni akarja az operettet

Néhány nappal ezelőtt Fekete Mihály, az aradi és temesvári színházak új igazgatója megjelent Robu János dr. főpolgármester előtt s előszóval kijelentette, hogy az aradi színházban az új színházi szezonban az operetteket és énekes darabokat teljesen mellőzni kívánja s csupán drámákat, szóval a beszélő-műfajhoz tartozó darabokat fog előadni s egyben közölte, hogy ezt a szándékát írásos beadványban is tudatni fogja Aradváros vezetőségével. Az új színházgátonak ez a terve kétségtelenül nagy feltűnést keltett a színház iránt érdeklődő közönségben s épen ezért kérdést intéztünk Robu János dr. főpolgármesterhez hogy a város vezetősége milyen álláspontot foglal el a kizárólagos drámai előadásokkal szemben. — Robu dr. kijelentette, hogy amíg Fekete igazgató beadványa nem érkezik be — s ez eddig nem is történt meg — addig a város illetékes tényezői nem foglalnak hivatalosan állást, a maga részéről azonban ezt a tervet kivételmentlennek tartja, mert a mai közönség igényének aligha felelnek meg a létszám drámai előadások s ha az új direktor teljesen szakítani akar az operettel, úgy nem igen remélhető, hogy a közönség színházbarátjárása olyan mértékű legyen, amely a színház anyagi helyzetét, megélhetését mindenképen biztosítaná.

* Az aradi nyári szinkör műsora. Pénteken: Pompadour, operette. Horváth Mici bucsuja. Zilahi Irén, Galetta Ferenc és Sebestyén Jenő fellépésével. Szombat: Az árendás zsidó.

Győző Alfréd bucsuja. L. Kiss Mariska fellépésével. Vasárnap este: A papa kedvence. Gömői Emma bucsuja.

* Timisoarai színház műsora. Pénteken: A cigány, népszínmű. Szombaton: Vasgyáros. Vasárnap délután három órakor: A kisasszony férje. (Félhelyárral.) Délután hat órakor: Bánk bán. (Félhelyárral.) Este kilenc órakor: Süt a nap. (Darvas Ernő vendégszereplésével.) Hétfő: Süt a nap. (Darvas Ernő vendégszereplésével.)

* A primadonna bucsuja. A háborus évek alatt jött Aradra Horváth Mici s a felhúzó szépségű és kiváló minőségű művésznő egy csapásra meghódította a közönséget. A lefolyt idő alatt minden operett-premier sikere szorosban egybekapcsolódott Horváth Mici nevével. A legújabb operett-slágeret épp olyan könnyedséggel vitte diadalra, mint ahogy megmentette a bukástól a selejtes termékeket. Most, hogy legalább egy időre megváltik Aradtól, pénteken bucsuelőadás keretében mond istenhozzadót kedves közönségének. Bucsufellépésül a Pompadour címszerepét játssza el. Partnerre a kiváló bonviván, Galetta Ferenc lesz s azonkívül még két vendégszereplője van a pénteki estnek: Zilahi Irén és Sebestyén Jenő. A Pompadourra már csak mérsékelt számú jegyet árusít az aradi színházi pénztár.

* Balogh Böske távozásának hírével egész Arad fájdalommal vette tudomásul. A rendkívül népszerű, nagyszerű táncos-szubrett a Három a táncban bucsuzik kedden s ezen az estén alkalma lesz az aradi közönségnek tüntető kifejezést adni a bucsuzó szubrettel szemben érzett nagyrabcsúlásának.

* Ekecs Ferenc bucsuja az aradi nyári szinkörben. Tegnap este bucsuzott az aradi közönség kedvelt táncos-komikusa Schönherr meghatározó drámájában, a Gyermektragédiában. A színházat szépszámu közönség töltötte meg, amely szép tapsokkal honorálta a szokatlan szerepben bucsuzó Ekecsét. Minden színlész arra vágyik, hogy szerepkörével ellentétes szerepet játszasson egyszer. Ekecs Ferenc mint komikus

drámai szerepét akart játszani és ez a vágya bucsuján be is teljesedett. Sok szívet és érzést játszott el tegnap szerepét és bebizonyította, hogy éppen olyan drámai színész tudna lenni, mint táncos-komikus. A műsor másik része a Balogh Böske-vel hirdetett „Színház után“ egyfelvonásos operett Balogh Böske távolléte miatt elmaradt.

* Győző Alfréd bucsuzik. Szombaton este bucsuzik az aradi színház egyik markáns egyénisége és éveken át a közönség kedvelte kedvence: Győző Alfréd. Győző művészetéről ma már nem kell írni. Nem szablonosan játssza le szerepeit, minden fellépése ugyszólván kiemelkedő eseménye volt a színháznak. Egészséges humorával megjátszott szerepei osztatlan sikert biztosítottak számára és egy-egy nagyszerű alakítása az aradi közönség körében szinte fogalomná vált. Győző Alfréd egyik legszebb szerepében, az Árendás zsidóban mond bucsut a közönségnek és biztos, hogy rajongói zsufo-lásig megtöltik a színházat, ahol annyit tapsoltak kedvencüknek.

* A Pompadour felemelt helyárral. A ma esti Pompadour előadás Horváth Mici bucsufellépésére való tekintettel, mérsékelt helyárral lesz megtartva.

Letartóztatták a kommunista-vezéreket

Titkos gyűlést tartottak Busteniben. — A rendőrség meglepte őket.

Bucurestiből jelentik: A kormány erélyes intézkedései, amelyekkel a kommunista mozgolódásokat gyökerében akarja elfojtani, meglehetősen nagy ellenhatást váltott ki a kommunisták körében. Fokozta az elkeseredést az, hogy a kommunisták értesültek a kormány amaz elhatározásáról, hogy nem áll meg a bucaresti pártfelosztatásnál, hanem az ország területén található összes kommunista szervezeteket fel fogja oszlatni. A kormány-intézkedések hírvétele után a kommunisták az egész ország területéről titkos tanácskozásra gyűltek össze, még pedig — mint a Neamul Romanesc írja — Busteniben. Izgatott tanácskozás indult meg a kommunisták között, amelynek során úgy határozták, hogy továbbra is erélyesen folytatják a szervezkedést, sőt szó esett arról is, hogy a kormány sajtó intézkedéseivel szemben esetleg direkt akciót kezdenek. Időközben a rendőrség is tudomást szerzett a kommunisták titkos gyűléséről s tanácskozás közben meglepte őket s a gyűlés résztvevőit, valamennyit letartóztatta. Mindössze két kommunista vezérnek, Dobrogeanusnak és Gheresanak sikerült a nagy tumultusban elmenekülni. A letartóztatott kommunistákat Busteniből Bucurestibe vitték.

A jó öreg hadivécsek Felmelegítés az evforduló alkalmából.

Mottó: Az emberiségnek egyik fülén bement a nyár, a másikon kijött Karl Kraus.

Vilmos császár idegesen sétált fel-alá dolgozószobájában, borogatóssal a homlokán, nagyon fájt a feje. Megkérdezte a feleségétől: — Mit vegyek be? — Verdumt.

Az öreg Ferenc József, akinek nem merék megmondani, hogy háború van, egyre-másra hadirokkantakkal találkozott az utcán. Fejcsóválva szólta oda végre hadsegédének:

— Beszélj! Kell a hadügyminiszterrel, mégis csak hallatlan, hogy másodlagos alakokat soroznak be utabban a hadseregbe!

Később mégis fel kellett világosítani az öreg császárt a történetekről. Hölzendorff Conrad vállalta magára a kényes feladatot és őszintén megmondta az igazat az uralkodónak:

— Hergott, nagyszerű. — Intervjuezett Ferenc József — végre leszámolunk ezekkel a disznó poroszokkal.

— Felség Przemysl elesett. — Borzasztó, kedves Paar, borzasztó. Kérem kondolójom nyomban is a gyászoló családnak.

Szótkozás után. Már mindenki elment és épen zárni akarták a fermet, amikor az egyik sarokban egy meztelen fiatalembert találának.

— Hát maga miért maradt itt? — Gondoltam, hogy megvárom míg kijárt a legközelebbi pótsorozás.

A házfák sturmoltak, egy öreg póttartalékos pedig puskáját eldobva menekült a tűzvonalból. Egyszerre megállítja egy tiszt:

— Hova szaladsz, te gazember? Arra van az ellenség!

— Bocskánat, főhadnagy ur, nagyon félek. — felelte a baka reszketve.

— Azt se látod, hogy órnaggyal beszélés?

A baka, a megkönnyebbülten: — Hát márt, olyan hátul vagyok?

— Hallottam, nagyságos aszszony, hogy a fiam kint van a fronton.

— Igen, de rá adja tovább még azt találják látni, hogy nincsenek összeköttetésünk.

HIREK

A párisi szabadkőművesek és a béke

Herriot a párisi pártokra támaszkodik.

Párisból jelentik: Mindkét francia nagypályó a háború befejezése óta Poincaré és Clemenceau gyűlölködő és bosszúálló politikájával szemben az igazságos béke és a kölcsönös megértés politikája felé törekedett. Ebből a célból alapították két évvel ezelőtt legnagyobb részén szabadkőművesek a „Le Quotidien” c. napilapot, hogy a liberális és békeszerető, demokratikus francia politika szolgálatában álljon. A legutóbbi választás már ennek a jól előkészített küzdelemnek eredménye volt. Herriot, aki maga is szabadkőműves, mielőtt miniszterelnök lett, felekezett Arthur Mello-t, a Nagy Oriens nagymesterét s kérte, hogy a szabadkőművesek támogatásával őt munkájában, hogy végrehajthassa azokat a nagy feladatokat, melyeket maga előtűzött, hogy keresve a megértést a volt ellenségekkel, a liberalizmus és a demokrácia útján biztosítsa az európai békét. A kamarában 150 szabadkőműves ül, akik támogatják Herriot-t ebben a munkájában.

— Robu aradi főpolgármester elutazik. Robu János dr. Arad város főpolgármestere szombaton hivatalos ügyben elutazik Aradról. A főpolgármester autóján Petroseniha megy. ahol a városi üzemek téli szén szükségletének ügyét intézi el. A főpolgármester mindössze néhány napot marad távol s csütörtökön tér vissza ismét Aradra.

— **Uj tárgyalás a konkordátum ügyében.** Bucurestiből jelentik: A külügyminiszteriumban ma Duca, Marzescu, Lepadatu miniszterek és Banu volt miniszter között nagyfontosságú tárgyalások voltak, a konkordátum ügyében. Azokat a pontokat vették elő, amelyekben még nincs megegyezés a Vatikánban. A miniszteri tanácskozás végül is elhatározta, hogy a vitás dolgokra nézve ellenpontokat szerkesztenek meg s a pontokat Banu volt miniszter viszi magával Rómába, ahol rövidesen újra megkezdődnek a konkordátum-tárgyalások.

— **Megdrágult a viteldij Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Berceanu, a főváros alpolgármestere rendeletet adott ki, amelyben a bérkocsi- és autótaxi viteldiját jelentős mértékben felemelte azzal, hogy az új viteldij-tarifája augusztus 1-én lép életbe. Az új tarifa főbb megállapításai ezek: félórás kocsi a városban egy lóval 15, két lóval 25 lej, a vasutatól 40, illetve 50 lej; az autótaxi díja a vasutatól 60 lej, egy órai ut. autón 120 lej. A tarifaemelés miatt az egész városban nagy a felháborodás, még a Viitorul is támadja a főváros vezetőségét.

— **Öngyilkos kémikus.** Bucurestiből jelentik: Filipcadu állomásnál Constantinescu Alin kémikus a Brasovból Bucuresti felé haladó vonat elé vetette magát. A vonat kerekei darabokra tépték a szerencsétlen embert. Nyomban meghalt.

— **Halálozás.** Stern Sándor ismert aradi kereskedő július hó 31.-én 77 éves korában meghalt. Temetése aug. 1-én, pénteken d. u. 5 órakor lesz a Bul. Reg. Ferdinand 13. szám alól.

— **Kenyérhiány fenyegeti Bucurestet.** Bucurestiből jelentik: A főváros összes gabona- és lisztkészlete mindössze nyolc napra elegendő. hivatalos jelentés szerint az összes készlet mindössze kétszázharminchév vagon, ebből 121 vagon buza, négy vagon rozs és 122 vagon rozsliszt. A polgármester bejelentette a belügyminiszternek, hogy a minisztertanács által engedélyezett tíz-tizenöt millió lejes kölcsönt a Banca Nationala nem adta meg s emiatt a főváros vezetősége elhárítja magáról a felelősséget, ha a lakosság tíz-tizenöt lejért lesz kénytelen egy kő kenyert venni.

A szörzsállományok finánc

Rövides dolog történt Halmiban. Egy aradi kereskedő kecskebőröket akart exportálni a szomszédos Csehszlovákiába és amikor a finánc a kecskebőrös vagonokat átvizsgálta, a legnagyobb megdöbbenéssel konstata, hogy a bőrökön szőr is van. Azonnal visszarendelte az egész szállítványt, mert szigorúan tilos olyan bőrt külföldre expedálni, amelyen esetleg szőr is van. A vámtörvény szerint a bőrt előbb meg kell szőrteleníteni és csak egészen simára börtvált, illetve szőrtelenített állapotban szabad azokat átengedni a külföldnek. Halmiban valóságos szenzációt keltett a szőrös bőr. Azonnal jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, s elkezdtek a szörzsállományt hasogatni a kereskedőt pedig átiratban értesítették, hogy megváromolták a szőrök miatt csekély hét millióra, az arat pedig szőröstül-bőröstül a vámtárhozban helyezték el. Kecse és egyéb bőrkereskedők körében elhatározták, hogy a jövőben minden bőrszállítványt előbb gondosan szőrtelenítenek, nehogy szörzsállományt hasogathassanak azon, bár titokban az a véleményük, hogy a jó bőrön szőrnek is kell lenni.

— **A nyolcórás munkaidőért.** Bucurestiből jelentik: A munkásszervezetek tanácsa memorandumot intézett a kormányhoz s ebben a nyolcórás munkaidő törvényes megállapítását, valamint munkáslakások építését követelte.

— **Elégett egy nagy személyszállító hajó.** Krisztiániból jelentik: A Bergenfjord tizenkétezer tonna személyszállító hajó Amerikába indulva a hajókijáratnál kigyulladt. A hajó háromszázhatvan utasát sikerült megmenteni. A hajó elégett. A kár hétszáz ezer norvég korona.

— **Arad iparossága augusztus 10-én a városligetben nagyarányú népünnepélyt rendez.** Az előkészítő bizottság teljes permanenciában működik s az eddigi előkészületeiből mindinkább nyilvánvalóvá válik, hogy az iparosok népünnepélye az idei szezon legnagyobb nyári mulatsága lesz.

Orosz—román harc a Dnyeszteren

A titokzatos éjjeli partraszállók — Letartóztatott kémek

Cetatea-Albából jelentik: Erős harc folyt le a napokban a határőrség és ismeretlen egyének között. A Dnyeszter melletti őrség az éjjel észrevette, hogy három bárka oroszokkal telve, az akart kötni román területen. Az örök azonnal a bárkákra tüzeltek, mire onnan válaszoltak a főveszkre. Vasárnap éjjel az örök több jól

öltözött egyént találtak Sabinnál, amint egy bárkát yartak, hogy az orosz területre szállítsa őket. Ismét harc fejlődött ki közöttük. A harcban egy ór súlyosan megsebesült, de az idegeneket elfogták. Állítólag az elfogottak a besszarabiai banda tagjai, akik az oroszok részére teljesítettek kémiszolgálatot.

Arad bünkrónikája

Szaporodik a betörések száma — Több letartóztatás történt

(Saját tudósítónktól) Az aradi államrendőrség az utóbbi időben fokozott és dicséretre méltó eredményes munkát fejt ki. A gyakori lopások és betörések tetteseit csaknem minden esetben sikerül elfogni a nyomozó hatóságoknak. A mai napon több betörőt és tolvajt tartóztattak le, akik valószínűleg már rég idő óta veszélyeztetik Arad közbiztonságát.

Az aradi államrendőrség ismét nagyszabású lopást jelentettek be, amelyet a Karácsonyi Testvérek tulajdonát képező kocsiban követtek el. A tolvajok sok evőeszközt, asztalterítőt és szalvétát loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást és ma délelőtt sikerült letartóztatni Budacsek Mihályt és Csilák Andrást, a vendéglő alkalmazottait, akiknél

házkutatás alkalmával megtalálták az ellopott holmik egy részét. A letartóztatott asszonyok vallomása szerint a hiányzó tárgyakat eladták. A rendőrség megindította a nyomozást az orgazdák kézrekerítésére. A tulajdonosok kára a megtalált holmikon kívül több ezer lej tesz ki.

Tolcsak Mária aradi lakos házába a napokban betörték. A tettesek több ezer lej értékű ruhaneműt loptak el. A rendőrségnek ma délelőtt sikerült letartóztatni Tóth Istvánt, Budacsek Andrást, Barabás Ferencet és Poescu Tudort, akik beismerték, hogy a betörést ők követték el. A lopott dolgok egy részét házkutatások alkalmával megtalálta a rendőrség. A bűnösöket átküldték az ügyészség fogházába.

Halálra ítélt, mert rossz tolmácsa volt

Francia vádlott angol törvényszék előtt — Uj tárgyalás jó tolmáccsal

Londonból jelentik: A londoni bíróság, mint ismeretes, halálra ítélt Jean Vaquier-t, aki szeretőjének férjét sztrichmimmel tette el láb alól. A tárgyalást nemrég folytatták le és a halálos ítéletet a napokban kellett volna végrehajtani. Azonban most váratlan fordulat történt a szenzációs ügyben. Vaquier levelet írt Franciaországban lakó nővéréhez, akinek kijelentette, hogy ő bírói igazságtalanság áldozata, mert a büntényben teljesen ártatlan. A kihallgatás angol nyelven történt, azonban a vádlott egyetlen egy szót sem tud angolul és így kénytelen volt tolmácsra bízni magát. A levelet több párisi és angol lap leközölte. Jean Odin egy francia ügyvéd, aki tökéletesen bírja az angol nyelvet elvállalta az újabb tárgyaláson Vaquier védelmét és a napokban az angol fővárosba érkezett. Ott kijelentette főbb újságíróknak, hogy véleménye szerint a vádlott ártatlan és csak azért ítélték el, mert a tolmács rosszul fordította le vallomását. Angol és francia jogász körökben feszült érdeklődéssel kísérik a nem mindennapi ügy fejleményeit.

— **Az aradi jótékonycélu Burasztársaság** tegnap tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen a következő új tisztikart választották meg: vezető elnök: Birkenheuer Pál, másodelnök Schwartz N. Ignác, alelnök Blum Sándor, ügyész dr. Mannheim Aladar, titkár Kürty Géza, jegyző Deutsch Miklós, ellenőrök Jasek Lajos és Apró István, számvizsgálók Lovasberényi Jakab, Deutsch Lipót és Mandel Albert. Ezenkívül megválasztották az új választmányt is.

— **Ismét eltűnt egy gyermek Aradon.** Az Aradon történő eltűnésekről már állandó rovatot kell vezetnünk. Alig van olyan nap, hogy ne jelentenek a rendőrségnek a kétségbeesett szülők gyermekük eltűnését. Napokkal ezelőtt Jánosi Ferenc nyolc éves fiú távozott el szüleinek Str. Marasesi (Kossuth-ucca) 4. számú házában levő lakásáról és a

ma napig sem tért haza. A gyermek eltűnéséről jelentést tettek a rendőrségnek, ahol megindult a nyomozás.

— **Aradi rendőri hírek.** Auszlander Albert kereskedő jelentést tett az aradi rendőrségnek, hogy tegnap este egy irattáskát egy bérkocsiban felejtett és a láskában 4600 lej készpénz volt elhelyezve. A kereskedő a bérkocsi számát nem tudja. Az elvezett irattáskát még nem sikerült megtalálni. Lingurár Illésné feljelentést tett a rendőrségnek Horváth Ferenc ellen, aki állítólag ezerkétszáz lejt kicsalt tőle. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A német excsászárné Badenben.** Berlinből jelenik: Vilmos excsászár felesége leányával gyógykezelés miatt Baden-Badenbe érkezett.

— A munkaügyi miniszter Timisoarán. Chirculescu munkaügyi miniszter augusztus 1-én délben egy órákor Timisoarára érkezik. Az állomáson a minisztert a hatóságok képviselői fogadják. Délután a miniszter fogadja a munkások és a munkaadók delegációit a prefekturán, azután pedig megtekinti a timisoarai gyárakat. Este 9 órákor az Iparkamara bankettet ad a miniszter tiszteletére. Augusztus 2-án Resitára, 3-án Aninára és Stajerlakra, 4-én Herkulesfürdőre, Orsovára és Adakalehira látogat el a miniszter. Angelescu iparügyi vezértitkár és Faur Livius timisoarai iparfelügyelő társaságában.

— A jósáshelyi merénylet tettesének kihallgatása. Jonescu C. Emil, az aradi törvényszék vizsgálóbírója ma délelőtt kezdte meg Serb Pávelt a jósáshelyi templombanban tettesének kihallgatását. Serb a vizsgálóbíró előtt is tagadásban volt és nem akarta elismerni a bűncselekmény elkövetését. Vallomásaiban kijelentette, hogy a csendőrségnél azért vállalta a tett elkövetését, mert botokkal ütlegelték. A vizsgálóbíró Serb Pávelt vizsgálati fogságba helyezte. Tetteslátsát, Ucea Vazult holnap hallgatja ki a vizsgálóbíró. A csendőrségi nyomozás erőlyesen folyik az értelmi szerzők kiténének megállapítására, a tegnapi és mai napon a nyomozás azonban eredménytelen maradt.

— Katonai jelentkezés Timisoarán. A timisoarai hadkiegészítő parancsnokság ezuton hozza tudomására az összes tartalékosoknak és a miliciába tartozóknak, akik nemzetőrségi szolgálatra behívtak, hogy akik az 1922. évi katonai könyvek ellenjegyzésére nem jelentek meg, azonnal jelentkezzenek ama hadtestnél, amelynél nemzetőrségi (gárda) szolgálatra kötelesek. Akik nem jelentkeznek, harminc napi tulszolgálatot fognak büntésképpen teljesíteni.

— Londonnak hét és félmillió lakosa van. Most tették közzé a legutóbbi londoni népszámlálás eredményét, amely érdekes számokat mutat. Ezek szerint az 1802. évi népszámlálás alkalmával London lakosainak száma nem haladta meg az egymilliót, míg az 1923. év végén hét és félmillió lelket számlált a brit főváros.

— Az aradi jégelőfizetéseket kényük megújítani, nehogy a házhozszállítás fennakadást szenvedjen.

— A Clauson-csoport gyönyörű mutatványai az aradi Központi Bathban minden eddig látottakat felülmulnak.

SPORT

O Végleg elmarad a Kínzsi-ATE mérkőzés. A Kínzsi bajnoksága folytán szükségessé vált volna, hogy az aradi kerület bajnokával, az ATE-val országos bajnoki elődöntőt játszon. Erre azonban szükség nincsen, miután a központ az ATE-t, mert az Unirea elleni mérkőzésen jogosulatlan játékosokat szerepeltetett, az országos bajnokság további mérkőzéseiből kizárta úgy, hogy most már a fuzió folytán keletkezett új egyesület a Timisiana, a közép-döntőbe került, amelyben a marosvásárhelyi CFR Muresul lesz az ellenfele.

Pasics rémuralma után

Jugoszlávia bizalommal néz az új kormány működése elé — Ujból megengedik a Magyar Párt működését

Belgrádból jelentik: A Davidovics-kormány kinevezése minden pártot váratlanul ért. A Pravda című lap, amely a demokraták hivatalos organuma még hétfői számában sem emlékezik meg Davidovics kinevezéséről, hanem azt írta, hogy a miniszterelnök még az utolsó percben is felajánlotta a királynak, hogy nevezze ki Jovanovicsot. A kinevezés természetesen különböző hatásokat váltott ki. A demokraták örömmorban usznak, a munkások is meg vannak elégedve az új kormánnyal, mert remélik, hogy megengedik a Független Munkás Párt működését, amelyet az előző kormány betiltott. A kisebbségek általában meg vannak elégedve az új helyzettel, mert a Davidovics kormány jobb biztosíték arra hogy jogaikon nem esik csorba, mint a Pasics kormány volt. A kormány az ország minden részéből különösen a Vajdaságból nagyszámú üdvözlő táviratot kapott. — A Radics-pártiak teljesen az új kormány mellé álltak. Davidovics felajánlott nekik is tárcát a kormányban, azonban erről a kérdésről még nem döntöttek. A párt alelnöke dr. Macsek kijelentette, hogy természetesnek tartja, hogy az új kormány valóra fogja váltania nemzeti kisebbségek kulturális és politikai követeléseit, amelyek mellett már eddig is sikra szállott. A helyzettel mindenki meg van elégedve, csak természetesen a bukottak nem. A Samouprava, Pasics hivatalos lapja, vezércikkben foglalkozik az új kormánnyal és kijelenti, hogy Davidovics kinevezésével az ország most borzasztó csapások előtt áll. Végigkritizálja a kormány új tagjait, majd ezzel fejezi be a cikket: Davidovicsék uralma rövid lejáratu lesz. A feloszlott Magyar Párt tagjai a kormánytól várják az újbóli működés engedélyét és a kormányhoz közelálló körök kijelentése szerint az új kormány első ténykedése az lesz, hogy újra engedélyezi a feloszlott Magyar Párt és német Kulturbund működését.

vidovics felajánlott nekik is tárcát a kormányban, azonban erről a kérdésről még nem döntöttek. A párt alelnöke dr. Macsek kijelentette, hogy természetesnek tartja, hogy az új kormány valóra fogja váltania nemzeti kisebbségek kulturális és politikai követeléseit, amelyek mellett már eddig is sikra szállott. A helyzettel mindenki meg van elégedve, csak természetesen a bukottak nem. A Samouprava, Pasics hivatalos lapja, vezércikkben foglalkozik az új kormánnyal és kijelenti, hogy Davidovics kinevezésével az ország most borzasztó csapások előtt áll. Végigkritizálja a kormány új tagjait, majd ezzel fejezi be a cikket: Davidovicsék uralma rövid lejáratu lesz. A feloszlott Magyar Párt tagjai a kormánytól várják az újbóli működés engedélyét és a kormányhoz közelálló körök kijelentése szerint az új kormány első ténykedése az lesz, hogy újra engedélyezi a feloszlott Magyar Párt és német Kulturbund működését.

Tömeges lapbeszűntetések Olaszországban

Mussolini sajtószabadsága —

ROMÁBÓL jelentik: A Mussolini-féle sajtótörvény alapján vasárnap a következő lapokat szűntették be: A popolari-párti L'opinione lapot „a nemzet megsértése” miatt, a La Fionda című hetilapot „a kormány elleni támadás” miatt, a trieszti kommunista L'Avantore, a szociáldemokrata L'Emancipazione és a szlovén Mali List lapokat; az II Vecchio Paese című hetilapot, a Giornale ABC című lapot, az utóbbi „a

Tizenhárom lapot tiltottak be

fascista igazságügy elleni támadások” miatt; a római prefektúra be tiltotta a Dell'Italia Libera című estilapot. A belügyminisztérium figyelmeztette a római II Popolo című lap szerkesztőségét, hogy egyik cikke az új sajtótörvénybe üt közlik és hogy ha az még egyszer előfordul, betiltják a lapot. Betiltották továbbá a milánói L'Asino című élelapol is. Az új sajtótörvény rövid fennállása óta eddig tizenhárom ujságot tiltottak be.

Uj emberfajt fedeztek fel

Árnyékemberek a földön.

Párisból jelentik: Szenzációs felfedezése van az antropológiának. Weis Bransch methodista miszionáris ugyanis Északamerikában egy olyan emberfajt fedezett fel, amely átmenet az ember és majom között. Ezek az emberek a ruha fogalmát egyáltalán nem ismerik, barlangokban, sziklakéba vájt üregekben, vagy sziklafödél által védett helyeken laknak. A nyelvük állatián primitív. Egytagu, kevés szót használnak az egymásközti érintkezésnél, nyelvük azonban a világ semmiféle nyelvcsaládjában nem sorozható.

Pitforagaschi vidékén laknak ezek a titokzatos lények, akiknek testét hosszú szőr fedi, ami megjelenésüket egészen állatiássá teszi. Termetük alacsony s gyöngének látszanak. Barátságos, jóindulatu nép, fegyvert egyáltalán nem használ. Egyetlen védekező eszköze a kés kezdetleges formája, amelyet háztartásában s az őserdő vadjai ellen használ.

— Ugy hatnak ezek az emberek — mondja Branch —, mint az árnyékok. Ott csusznak, másznak, hajladognak a nagy fák között, bal-

kan és szótlantul. Ha nagyvéletlen idegen vetődik közéjük, nem szólnak hozzá, közönyösen mennek el mellette.

A fára villámgyorsan tudnak föl mászni s az ágak között úgy ugrálnak, mint a legügyesebb majmok. Hogyan tudnak a vadállatoktól hemzseggő őserdőben megélni, az még titok.

Fényes főúri esküvők

London legújabb szenzációja.

Londonból jelentik: Két rendkívül érdekes esküvő történt tegnap az angol fővárosban. Az első Lady Astor Alice, a Titanic katasztrófája alkalmával meghalt amerikai multimilliomos leánya és Obolenszky orosz herceg kötötték. John Jakob Astor a tragikus véget ért multimilliomos végrendeletében kikötötte, hogy leánya férjhezmenése alkalmával kerek egy millió angol fontot kapjon és így a herceg a világ leggazdagabb menyasszonyát vette el. A fiatal asszony huszonkettő, a herceg harminchárom éves. Az esküvőt először az angol templomban tartották, amely alkalommal a tanúk a legelőkelőbb londoni társaságból

kerültek ki. Az egyik tanú Lady Bibblesdale, a másik Russel H. Rodes volt. Az orosz templomban sokkal nagyobb közönség várta a fiatal párt. A résztvevők között a görög király bátyja, Miklós herceg is ott volt az orosz arisztokrácia számos tagjával. Ugyanabban az időben tartotta esküvőjét a westminsteri herceg egyik leánya Lady Grosvenor Ursula Sankay, William kapitánnyal az angol testőrség parancsnokával. Az ünnepélyesen felszított templom előtt rendőri kordon tartotta vissza az ucca közönséget, hogy a meghívottak akadálytalanul részt vehessenek a szertartáson.

Rákosi Jenő cikke a háboru bűnöseiről

Éles támadás a radikális sajtó ellen.

Budapestről jelentik: Rákosi Jenő a Budapesti Hirlapban „Kicsoda bűnös a háboruban” címmel vezércikkben foglalkozik ezzel a kérdéssel. Volt ellenségeink miatt ezzel a kérdéssel foglalkozni nem érdemes — írja —, hiszen Franciaországban is, amely a versaillesi békét Németország bűnösségére építette, megakad egynemely politikus, aki önérdékűt ragaszkodik Németország háborús kezdeményezéséhez. A kérdéssel már az egész világ tisztában van. Sajnos, Magyarországon az ellenkező bizonyító okok ellenére is, egyesek nem tudni miért, a magyarokra reklamálják a szomorú érdemeket a világotdöklés felidézéséért. Némely radikális lapgyászkeretes cikkben fetemre hívja Tiszát, Andrássyt és Apponyit, úgy tüntetve fel őket, mint akik nem akarták elhárítani a háborút. Delbrück volt német miniszter és történettudós a tiz éves évfordulóra komoly tanulmányt írt és klaszszikus világossággal, amelyet sem mi sem dönthet meg, bizonyítja be, hogy a felelősség mindenkit egyformán terhel. Vajjon miért akarják nálunk egyesek erőszakkal magunkra vállalni a felelősséget. Talán pártjuk és irányuk érdeke kívánja, hogy a pellengérré kerüljünk? Avatatlank előtt ez annyit jelent, hogy a bűnös magára vall.

Egykor érthető volt uton-utfélen Tiszára kiáltani a bűnösséget, ez azonban azóta fényesen megdőlt. Még ha hibásak is volnánk, magyar ujságnak akkor is az lenne a feladata, hogy enyhítő magyarázatokat keressen, nem pedig izgató hangon, riktóvá színezni a tényeket. De amikor ez a dolog nem igaz és amikor a volt ellenség is elejtette vádjait, akkor a radikális és szociáldemokrata sajtó machinációja a legnagyobb bűn. A radikális sajtó panaszkodik, hogy egyes körök destruktíveknek tartják őket. Nos, az amit a hadüzenet évfordulóján produkáltak, igazán tiszta és merő destruktív. Lehet, hogy ennek a sajtónak meg van a hívő tábor, de tudjuk azt is, hogy van más közönség is az országban, amely másképen vélekedik.

Rákosi cikkét így végzi: „Aki nem kívánja megégyezni végigcsinálni nagy nyomorúságainkat, az vonja le az örök idő tanulságait és ne kacérkodjék önkényesen”

KÖZGAZDASÁG

A lej Zürichben 2.35, Párisban 8.65

Lanyhaság a devizapiacra

(Saját tudósítóműtől.) A lej napok óta tartja Zürichben 2.35-ös kurzusát. Párisban 8.65 a lej napok óta tartott árfolyama, amelyre a francia frank lassú zürichi esése nincs hatással. A devizapiacra üzlettelenség uralkodik. Áru van bőven és a devizaárak paritáson mozognak.

HELYI VALUTAÁRAK. (Július 31.) Francia frank 12, svájci frank 43.15, dollár 230, dinár 2.80, szokol 6.95, lira 10.20, angol font 1026. **Kifizetések:** Budapest 365, Bécs 304, Prága 6.92, Zürich 43.10, Milánó 10.16, London 1022, Páris 11.90, Newyork 231, Belgrád 2.78.

ZÜRICH NYITÁS. (Július 31.) Amsterdam 206.50, Newyork 540.25, London 2375, Páris 27.02.50, Milánó 23.35, Prága 16, Budapest 0.0069, Belgrád 6.45, **Bucuresti** 2.35, Bécs 0.0076.25.

ZÜRICH ZÁRAT. (Július 31.) Amsterdam 206.50, Newyork 539.50, London 2372, Páris 26.90, Milánó 23.30, Prága 15.95, Budapest 0.0069, Belgrád 6.45, **Bucuresti** 2.35, Bécs 0.0076.25.

BUCURESTI TÖZSZEZÁRAT. (Július 31.) **Kifizetések:** Páris 11.82, London 10.28, Newyork 231.50, Milánó 10.08, Zürich 43.25, Bécs 0.0032.90, Prága 6.90. **Valuták:** Napoleon —, angol font 1005, francia frank 12.20, svájci frank 42, lira 10, dinár 2.55, dollár 228, osztrák korona 0.0032, magyar korona 0.0027.50, szokol 6.75.

BUDAPESTI HIVATALOS ÁR FOLYAMOK. (Július 31.) Belgrád 935—940, **Bucuresti** 342—344, London 345—347.000, Páris 3914—3934, Newyork 78.500—78.900.

Prága 2321—2333, Milánó 3390—3408.

HOGYALL KÖZGAZDASÁG?

1924. július 31-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

234 svájci frankot,
8.33 francia frankot,
36.500 belöldi magyar koronát,
30.400 osztrák koronát.

Zürichben 2.35 — frank

Párisban 8.65 frank

Budapestben 34,200—34,400 Kt

MOZI

xx Pénteken, szombaton és vasárnap, három napon át játsza az aradi Uránia mozgószínház Percy Moran gazteltét, Hajza az örökségért című hat felvonásos izgalmas kalanddrámát.

xx „Az orkán“, a szenvedélyek drámája. Vasárnap érdekes bemutatója lesz az aradi Apolló mozgószínháznak. Az orkán című világhírű film, a szenvedélyeknek ez a klasszikus filmdrámája kerül bemutatásra. A kanadai hegyek között játszódik le ez a filmdráma. Hétfőn már az Uránia mozgószínházban vetítik a nagyszabású filmet, ahol még kedden marad műsoron, mert az Apolló mozgószínházat hétfőn renoválni kezdik és a renoválás tartama alatt zárva marad.

xx Még ma, pénteken és holnap szombaton vetítik az aradi Apolló mozgószínház a Szegény császára című szenzációs filmet. II. József császárnak, a Kalapos királynak egy bűbajos szerelmi történetét adja a ragyogó kiállítású film, amelynek keretében élénk rajzik a szabadkőművesek, rózsakeresztes lovagok és a jezsuiták titokzatos világa. A 9 órai előadásnál Fatty vetélytársa 2 felvonásos vigjáték előzi meg a nagy képet.

xx „A vörös lovas“-t. Xaver Capus világhírű regényét már csak pénteken és szombaton tartja műsorán az aradi Marosparti mozgószínház. A hétfelvonásos modern életkép főszerepeit Fern Andra, a legjobb és legnagyobb filmdiva és Harry de Loon — Salm gróf, a lelegeánsabb filmművész, a nők kedvence alakítják. A gyönyörű felvételekben gazdag film érdekes meseszövege mindvégig lebilincselve tartja a közönség figyelmét és a film bemutatásának utolsó előadásai iránt is óriási érdeklődés nyilvánul meg. Jegyeket előreváltani délelőtt 10-től 12-ig, délután 3-tól 6-ig a Weinberger cipőüzletben, este hét után a mozi pénztáránál lehet.

xx Jón!!! Az idény legnagyobb szenzációja: „A szegények császára“, a francia filmgyártás büszkesége.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

A szerkesztésért felelős: KAROLY SANDOR

LEGUJABB

Porrá égett egy világhírű egyetem

Hűgőből jelentik: Nagy tűzvész pusztított tegnap Löwen városában, ahol a híres löweni egyetem teljesen a tűz martaléka lett. Az egyetemet 1426-ban Brabant IV. János alapította és a tizenhatodik században Európa egyik leglátogatottabb egyetemét közé tartozott.

Különösen híres volt orvosi fakultása. Az egyetem tanárai közé tartozott a későbbi VI. Adorján pápa és tanítványaik közé V. Károly. A francia forradalom idején bezárták, majd 1837-ben állították ismét helyre. Az egyetem a város egyik legszebb épülete volt.

Kegyetlen gyilkosság a Regátban

Bucurestiből jelentik: Valószínű rablógyilkosság történt a napokban Hotin megyében a briceani-ut mentén. Sásu postaelőőr az erdőn keresztül utazott szekéren, amikor egy 15 főből álló banda támadta meg. Sásu revolvert rántott és államban tüzelt a bandákra. Mire egész töltényszökevénye elfogyott, a postaelőőr négy banditát ölt meg. Töltényszökevénye fogytával nem maradt más választása, mint megadni magát sorsának. A banditák fel voltak élene

bősülve társaik halála miatt és véres bosszút álltak. Összekötötték a szerencsétlen és a közben hozott halom szalmára tették, majd embertelen kegyetlenséggel meggyújtották Sásu alatt a szalmát. Végignézték a szerencsétlen kínódásait, majd amikor elégett, rítették négy társuk holttestét is és hogy nyomot ne hagyjanak, ezeket is elégették. Ezután ismeretlen helyre menekültek. A csend őrség erőyes nyomozást indított kézzrekerítésükre.

Borzalmas szerencsétlenség

A felrobbant gránát megölt két gyermeket.

Bucurestiből táviratozzák: Braiában borzalmas szerencsétlenség történt tegnap, amelynek két ártatlan gyermek esett áldozatul. A Két kis gyermek Leoca 12 és Kostescu 13 éves fiú Licit Dániel Regala-uccában levő vasraktára közelében sárkányt eregetett. Megunták a sárkányozást és a raktárba mentek játszani. A régi vasdarabok között egy hetvenöt milliméteres lövedék feküdt, amelyet a gyermekek botal kezdtek ütögetni. Az egyik ütés a gyújtót érte és a gránát felrobbant. A két gyermek testét a borzalmas robbanás darabokra szakította szét és 80 méter magasra dobta fel a levegőbe a testrészeket. A robbanásra nagy riadalom támadt, a raktár tulajdonosa ijedtében megzavarodott. A tulajdonost letartóztatták és őrizet mellett kísérték a rendőrségre. Az uton a tömeg megakart lincselni a vigyázatlan raktártulajdonost, mert már másodszor történt nála robbanás.

NYILTER.

Özv. Stern Sándorné szül. Natschitz Hermin úgy a maga, mint gyermekei nevében is, mélyen szomorodott szívvel tudatja, hogy a hön szeretett férj, apa, nagypapa, testvér és rokon

Stern Sándor

kereskedő

fofő évi július hó 31-én délután 5 órakor, életének 77-ik és legboldogabb házasságának 46-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után jobblétre szenderült.

Megbókolgultnak hűlt tetemét f. évi augusztus hó 1-én d. u. 5 órakor fogjuk Bul. Reg. Ferdinand 13. számú gyászházból a helybeli izr. sírkertbe örök nyugalomra kísérni.

Nyugodjék békében!

Arad, 1924. július 31-én.

Adolf, Miksa, Henrik, Józsi, Zoltán, Malvin, Hajnal, Zeima, Margit, gyermekei: Stern Adolfné szül. Lichtig Hermin, menyje. Köhalmi Béla, Menczer Oszkár, vejei. Rosenstein Imre, Nádaszi Bözsike és Menczer Lacika, unokái.

BADACSONY

A Balaton gyöngyének tartják. :- Hableány és Neptun szállók és éttermek. Ujonnan átalakítva. :- Vadregényes vidék. :- Pensio szép szobával napi százhuszezer koronáért. Pompás fürdők.

Az aradi
**Marosparti
Mozgószínház**

Ma pénteken:

A vörös lovas.

Modern életkép 7 felvonásban

Főszerepben:

FERN ANDRA

és

SALM GROF.

JWD: Az idény legnagyobb szenzációja.

A szegények császára.

Figyelmeztetés!

**Utlevél,
vizum**
ügyekben legolcsóbb,

**naponta
futárindítás,**

Weiss Dávid
Arad, Str. Mărășești Kossuth-u
Az államrendőrség mellett.

Gyűjtő-
helyek

LOBL Hirlapiroda

Arad, Apollo mozival szemben. :: Eoca ford. iroda,
Weinberger cipőüzlet, Meisel és Adler divatüzlet, Arad

Prima csemegeszalámi rudvételenál kg.-ként 160 Lej Pálffy és Lucullus csemegeüzletében, Aradon.

Apró hirdetések.

RUDNIVALÓ AZ APRÓHIRDETÉSEKRŐL: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szolg hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

FŐZŐ mindenkes kétféle családhoz felvétetik. Arad, Str. Pirci 5. (Vörösmartyu-ucca) II. em., ajtó 17. 4312

MINDENES főző felvétetik. Arad, Str. Maria Chendi (Kölcsey-ucca) 11. szám, II. emelet. 4305

MINDENES szobaleány azonnal felvétetik. Bővebbet: Színházi Versenybazar, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadságtér). 4310

EGY józan életű, munkabíró, nős kocsi azonnali belépésre keresetlik. Aki fatelepen már volt, előnyben. Lemnarul fatelep, Arad. 4306

EGY fiatal ügyes detailistát fűszerüzletembe, ki románul is beszél, felvennék. Kohut, Arad, Str. Miron Costin 22. (Gróf Leiningen-ucca). 4304

RAKTÁRNOKI, pénzeszedő egyéb hasonló alkalmazást keresek. Horváth Gyula, volt detektív, Arad, Str. Teul Domnei 17. (Tél-u.) 4307

TANULÓ tisztességes jó fizetéssel felvétetik Vándor Divatruházában Arad Str. Meșianu (Förrey-ucca) 15074

Lakás.

BUTORÓZOTT szoba kiadó. Arad Str. Rasboiu (Apaffy) 66. sz. 4308

Vétel és eladás.

MEGVÉTELRE keresek jó állapotban levő 100/200 cmtr. nagyságú erős vasajtót, továbbá egy komplett ételfelvenőt. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

EGY NAGY EBÉDLŐ VALÓDI PRÉZSASZÖNYEG, bőr club garnitúra, interziás mahagóni consul tükör, kézimunka stórok, filé asztalterítő, kézimunka miliók, ékszer, butorok, márvány mosdó, festmények, hintaszék, szalonnok, tükörök, fotelok, dísz tárgyak, cheslon terítők, kis hermelin boa, kis szmirna szőnyegek, gyermekágy, csillárok stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em., jobb. 1000

GUMMIKEREKŰ nagy fehér gyermek- kocsi eladó. Z. Joanovits Teréz Arad, Str. Mocioni M. sz. 4309

PERZSA és egyéb szőnyeget, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

REUMA szesz. kftinően bevált szerköszvény. csusz. Idegzsába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

VESZEK nyers BORKÖVET és préselt seprőt kisebb és nagyobb mennyiségben, Altmann Sámuel Oradea-Mare Sirul Cerbilor 23. 3929

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK!
Gyapjú férfi öltöny Lej 1470.—
Tennisz férfi öltöny Lej 1450.—
Lenvászon férfi öltöny Lej 1250.—
Selyem-lüszter sacco Lej 1250.—
Tennisz férfi nadrág Lej 520.—
Lenvászon férfi nadrág Lej 450.—
Gummi kabátok 850.— Lejtől kezdve.
Billiárd-posztó állandóan raktáron. Nagy posztó raktár. **MUZSAY JÓZSEF** férfi-, fiu- és gyermekruha telepén Aradon, a Városi Színházzal szemben. 4138

EGY balkaros susztergép, egy fűrészmotor és gyorsforgó eladó. Engelhardt és Fiola Páncota. 4210

EGY DRB. "Baumann" München gyártmányu 8 HP. benzín-motor 38 collos fekvő kővel, eladó. Zserai Gáspárné, Mailat, jud. Timiș. 4274

MEGVÉTELRE keresek 10 vagy 12 lóerős benzín vagy nyersolaj motort jó állapotban. Benkő Pál gépész, Chisnău-Érdeis. 4281

Ingatlan.

ARAD, Bulv. Carol 36. számú ház eladó. Bővebbet a házmesternél. 4316

Üzlet.

HENTES és mészáros üzlet olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4314

ÜZLETHELYISÉG Engelhardt-féle Arad, Strada Eminescu 3., szomszédos átköltözés miatt kiadó. Konfekciós üzletnek ajánlható. Bővebbet Arad, Strada Eminescu 5. 3425

ALKALMI VÉTEL. Évek óta főnálló szállítási vállalat teljes felszereléssel eladó, esetleg komoly üzleti ember társnak vehető. Magánházak és bérházak négy öt parkettás lakással elfoglalhatók eladók. Muntean si Flora, Arad Bulevardul Regina Maria 10. 4317

Oktatás.

GÉPIRÁSI TANFOLYAM Underwood Royal Remington stb. legelterjedtebb gépeken tízuj rendszer Szegedi írógépvállalat Arad Piața Luther (Luther) Telefon III. 1660

Különféle.

EZERJÓFÚ GYOMORELIXIR, pártatlan hatású szer gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvttság, emésztési zavaroknál. Óvakodjunk hasonló nevű és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógyszerár, Arad. 2905

Gazdálkodásra vagy ipartelepnek

alkalmas nagytelekes magánház a belvárosban, átvehető 3 szobás lakással, 500 □-öles telekkel 400,000 Lejért **ELADÓ.** — Megbizott: „Uranul” iroda, Arad, főpostával szemben.

Világos modern

hálószoba berendezés 15,000 Lej, kiűnő hangu „Sekunda” pedálos oimhalom 6000 Lejért **ELADÓ.** Megtekinthető „Uranul” irodában Arad, főpostával szemben. 16043

Alkalmi vétel!

Belvárosi modern magánház, piactól 3 peronyire, elfoglalható 8 szoba, elő, fürdőszoba lakással, gyönyörű udvarral, 450,000 Lejért eladó. Megbizott „Uranul” iroda, Arad, főpostával szemben

Ha olcsó és praktikus

alkalmi ajándékot akar beszerezni, úgy forduljon Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca), 4. emelet jobb alá. 1000

Komoly vevőim

részére keresek bér- és magánházakat, szőlőket és földeket. **HAASZ IRODA ARAD,** Str. Románului 8. (Zrínyi-ucca)

Ha jól akar inni enni, KARDOS büffébe kell menni !!

Libamaj, tőpörtő stb. különlegességek **ARAD, Strada Matei 6.**
Kora reggeltől nyitva !

Aradon 10 éve fennálló mozgósínház, vendéglő és étterem

berendezés, ingatlannal együtteleadó
Felvilágosítást ad délelőtt 8—10-ig **Mészáros Béla,** Arad, Calea Șaguna 82. (Varjassy Lajos-ucca). 4276

Egy teljesen jókarban levő 18 HP. Puch gyártmányu 4 üléses **autó eladó.**
FRATII BURZA, Arad.

Elvállalok mindennemű könyvkötészeti munkák

készítését u. m. paszparturák, gobelinek keretozését és női himzett munkáknak tárcáknak való elkészítését, azonkívül a szakmába vágó disz munkákat
GLÜCK LASZLÓ vonások intézete és könyvkötészete **ARAD, Bul. Carol 16. (Erzsébet-köztér)** — Ipartestület-épület

Komoly építetők figyelmébe !!

Legegészségesebb, legolcsóbb lakások az üreges falu „FABUL” új rendszerű fűrészporból préselt táblákból 10 nap alatt készülnek. Tervrajzok naponta 2—4-ig megtekinthetők **Rákóczy, Arad** Str. R. Vellelu (Lipót-u.) 10.

Egy jókarban levő **50 HP. szántómotor eladó**

volt **Tóthné tanya**
Arad, Calea Biborei (Nagyváradi-ut) 4318

Naponta indítunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot **Sándor** hirlapiroda **ARAD, Strada Alexandri (Salacz-u.) L 100**

Új társulat az aradi „Vademberben“

ma és minden nap tart változatos műsorral előadást. Fellépnek: Willy Schläpfer német komikus, Nádor Erő konferenciás, Lily et Ernest akrobata duo, Andrásey Lily angol táncosnő, Kovács Lily modern táncosnő, Kovács Böske és Milinda classicus táncosnő. Szigorúan családi műsor! Reggel 3 óráig nyitva! Belépési díj 1. oszt.

Soltész Tibor, Arad, Strada Matei Corvin I. szám. —: **Cérna, fonal- és műselyem-árak gyári lerakata. —: Eredeti gyári árak !!**